

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den **XXX**
[...](2013) **XXX**

Dokument från GD Konkurrens

av den **XXX**

utkast till riktlinjer för miljö- och energistöd för 2014-2020

Innehållsförteckning

Inledning, ...	5
1 Tillämpningsområde och definitioner, ...	8
1.1 Tillämpningsområde, ...	8
1.2 Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer, ...	9
1.3 Definitioner, ...	10
2. Anmälningspliktigt miljö- och energistöd, ...	18
3. Gemensamma bedömningsprinciper, ...	19
4. Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 b i fördraget, ...	21
5. Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 c i fördraget, ...	23
5.1 Allmänna bestämmelser för förenlighet, ...	23
5.1.1 Bidrag till ett gemensamt mål, ...	23
5.1.1.1. Allmänna villkor, ...	23
5.1.1.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt stöd, ...	24
5.1.2 Behov av statligt ingripande, ...	24
5.1.2.1. Allmänna villkor, ...	24
5.1.2.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt stöd, ...	26
5.1.3 Stödets ändamålsenlighet, ...	27
5.1.3.1 Ändamålsenlighet jämfört med alternativa politiska instrument, ...	27
5.1.3.2. Ändamålsenligheten jämfört med olika stödinstrument, ...	27
5.1.4 Stimulanseffekt, ...	28
5.1.4.1. Allmänna villkor, ...	28
5.1.4.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt stöd, ...	30
5.1.5 Stödets proportionalitet, ...	31
5.1.5.1. Allmänna villkor, ...	31

5.1.5.2. Kumulering av stöd,.....	35
5.1.5.3. Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt investerings- och driftstöd, ...	35
5.1.6 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens, ...	36
5.1.6.1. Allmänna villkor,.....	37
5.1.6.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt stöd, 38	
5.1.7 Öppenhet, ...	39
5.2 Stöd till energi från förnybara källor, ...	40
5.3 Energieffektivitetsåtgärder, inklusive kraftvärme samt fjärrvärme och fjärrkyla, ...	48
5.4 Stöd till resurseffektivitet, särskilt stöd till avfallshantering, ...	51
5.4.1. Resurseffektivitet,.....	51
5.4.2 Stöd till avfallshantering,.....	51
5.5 Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid (CCS), ...	53
5.6 Stöd i form av nedsättningar av eller befrielse från miljöskatter,.....	55
5.7 Stöd i form av minskningar i finansieringsstöd för el från förnybara källor, ...	58
5.8 Stöd till energinfrastruktur, ...	61
5.8.1 Mål av gemensamt intresse,.....	61
5.8.2 Behov av statligt ingripande,.....	61
5.8.3 Ändamålsenlighet, ...	63
5.8.4 Stimulanseffekt, ...	63
5.8.5 Proportionalitet,.....	63
5.8.6. Avoidance of negative effects on competition and trade,.....	63
5.9 Stöd till tillräcklig produktionskapacitet, ...	65
5.9.1 Mål av gemensamt intresse, ...	65
5.9.2 Behov av statligt stöd, ...	66

5.9.3 Ändamålsenlighet, ...	67
5.9.5 Proportionalitet,.....	67
5.9.6 Undvikande av negativa effekter, ...	67
5.10 Stöd i form av system för handel med utsläppsrätter, ...	69
6. Utvärdering, ...	71
7. Tillämplighet av riktlinjerna för miljö- och energistöd – ikraftträdande och tillämplighet, ...	71
8. Övervakning och rapportering, ...	72
9. Översyn, ...	73
Bilaga 1 Stödnivåer, ...	74
Bilaga 2 Typiska statliga ingripanden, ...	75

Inledning

- (1) För att förhindra att statligt stöd leder till snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden och påverkar handeln mellan medlemsstaterna på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset fastställs principen att statligt stöd är förbjudet i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*). Enligt artikel 107.2 och 107.3 kan sådana stöd emellertid i vissa fall vara förenliga med fördraget.
- (2) Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi kan anses förenligt på grundval av artikel 107.3 b i fördraget. Enligt artikel 107.3 c i fördraget kan kommissionen anse stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter inom Europeiska unionen när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset som förenligt med den inre marknaden.
- (3) I artikel 191 i fördraget fastställs unionens miljöpolitiska mål och i artikel 194 anges syftena med unionens energipolitik.
- (4) Europa 2020-strategin¹ inriktas på att skapa förutsättningar för smart och hållbar tillväxt för alla. I detta syfte har ett antal överordnade mål satts upp, bland annat för klimatförändringar och hållbar energi, enligt följande:
  - i) Minska EU:s växthusgasutsläpp med minst 20 % jämfört med 1990 års nivåer, ii) öka andelen förnybara energikällor i EU:s energiförbrukning till 20 %, och iii) och höja energieffektiviteten med 20 % jämfört med 1990 års nivåer.
- (5) Målen för hållbar tillväxt är särskilt viktiga för dessa riktlinjer. Som ett stöd i insatserna för att nå dessa mål lades initiativet ”Ett resurseffektivt Europa” fram i Europa 2020-strategin som ett av strategins sju huvudinitiativ². Detta huvudinitiativ syftar till att skapa en ram för politiska åtgärder för att stödja omställningen till en resurseffektiv och koldioxidneutral ekonomi som ska bidra till att
  - (a) förbättra de ekonomiska resultaten och samtidigt minska resursanvändningen,
  - (b) hitta och skapa nya möjligheter till ekonomisk tillväxt och mer innovation samt stärka EU:s konkurrenskraft,
  - (c) trygga försörjningen av väsentliga resurser, och
  - (d) bekämpa klimatförändringen och begränsa resursanvändningens miljöpåverkan.
- (6) I detta sammanhang bör det beaktas att det både i färdplanen för ett resurseffektivt Europa³ och flera slutsatser från rådet framförs krav på en

¹ KOM(2010) 2020 slutlig, 3.3.2010.

² KOM(2011) 21, 26.1.2011.

³ KOM(2011) 571 slutlig, 20.9.2011.

utfasning av miljömässigt skadliga stöd⁴. Negativa effekter av miljöskadliga stöd bör därför beaktas i dessa riktlinjer, samtidigt som hänsyn tas till behovet av att hantera kompromisser mellan olika områden och politiska åtgärder, vilket också anges i huvudinitiativet. Stöd för utvinning av fossila bränslen omfattas inte av dessa riktlinjer.

- (7) I färdplanen uppmanas också medlemsstaterna att åtgärda brister i genomförandet av EU-lagstiftningen så att den ger önskade resultat⁵. För att undvika att statliga stödåtgärder orsakar miljöskador måste medlemsstaterna också se till att unionens miljölagstiftning följs, och utföra en miljökonsekvensbedömning om EU-lagstiftningen kräver en sådan, och se till att alla relevanta tillstånd finns.
- (8) Redan i meddelandet ”Energi 2020 En strategi för hållbar och trygg energiförsörjning på en konkurrensutsatt marknad”⁶, som ingår i huvudinitiativet Ett resurseffektivt Europa, konstaterade kommissionen att målet för en säker, tillförlitlig och hållbar energiförsörjning med överkomliga priser kommer att urholkas om inte elnäten uppgraderas, föråldrade kraftverk ersätts av konkurrenskraftiga och renare alternativ och energin används mer effektivt genom hela energikedjan.
- (9) I dessa riktlinjer anger kommissionen villkoren för när stöd till energi och miljö kan anses förenliga med den inre marknaden på grundval av artikel 107.3 b och c i fördraget.
- (10) I sitt meddelande om modernisering av det statliga stödet⁷ tillkännagav kommissionen följande tre syften som eftersträvas med moderniseringen av kontrollen av det statliga stödet:
  - (a) Främja en hållbar, smart tillväxt för alla på en konkurrensutsatt inre marknad.
  - (b) Inrikta kommissionens förhandsgranskning på ärenden som mest påverkar den inre marknaden och samtidigt stärka samarbetet med medlemsstaterna vid tillämpningen av reglerna om statligt stöd.
  - (c) Rationalisera reglerna och möjliggöra snabbare beslut.
- (11) I meddelandet efterlystes framförallt ett gemensamt tillvägagångssätt för översynen av de olika riktlinjerna och rambestämmelserna; ett synsätt baserat på att stärka den inre marknaden, öka effektiviteten i de offentliga utgifterna genom att se till att det statliga stödet bidrar mer till

---

⁴ I Europeiska rådets slutsatser av den 23 maj 2013 bekräftades behovet av att fasa ut miljömässigt eller ekonomiskt skadliga subventioner, bland annat för fossila bränslen, i syfte att underlätta investeringar i ny och intelligent energiinfrastruktur.

⁵ Annan lagstiftning, som Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16), (direktivet om förnybar energi) innehåller till exempel hållbarhetskrav för biobränslen och icke-diskriminering i artikel 17.1–8.

⁶ KOM(2010) 639, 10.11.2010.

⁷ KOM(2012) 209, 8.5.2012.

uppfyllandet av mål av gemensamt intresse samt att noggrannare kontrollera om stödet har en stimulanseffekt, är begränsat till ett minimum och eventuellt har en negativ effekt på konkurrens och handel. De förenlighetsvillkor som anges i dessa riktlinjer är baserade på dessa gemensamma bedömningsprinciper.

1. Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

- (12) Dessa riktlinjer är tillämpliga på statligt stöd som beviljas för miljöskydd eller energimål inom samtliga sektorer som omfattas av fördraget i den utsträckning åtgärderna omfattas av avsnitt 1.2. De är därför även tillämpliga på sådana sektorer som omfattas av särskilda unionsregler om statligt stöd (transport, kol, jordbruk, skogsbruk samt fiske och vattenbruk), om inget annat anges i dessa särskilda regler.
- (13) När det gäller jordbruk samt fiske och vattenbruk är dessa riktlinjer tillämpliga på stöd till miljöskydd till företag som är verksamma inom förädling och saluföring av produkter. För företag som är verksamma inom förädling och saluföring av fiskeprodukter är den högsta tillåtna stödnivån den högre av stödnivån enligt dessa riktlinjer och stödnivån enligt den förordningen, om stödet avser utgifter som är stödberättigande enligt rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli om Europeiska fiskerifonden⁸ eller den förordning som ersätter denna⁹. När det gäller primärproduktion inom jordbruket och åtgärder som medfinansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), är dessa riktlinjer endast tillämpliga om det inte anges särskilda regler i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk 2007–2013¹⁰, ändrade eller ersatta, eller när det i riktlinjerna för jordbruk och skogsbruk uttryckligen hänvisas till dessa riktlinjer. I fråga om fiske och primärproduktion inom vattenbruket är dessa riktlinjer endast tillämpliga om det inte finns några särskilda bestämmelser om stöd på miljöområdet.
- (14) Dessa riktlinjer gäller inte följande:
- (a) Utveckling och tillverkning av miljövänliga produkter, maskiner eller transportmedel för att kunna driva dem med mindre förbrukning av naturresurser, och åtgärder som vidtas i fabriker eller andra produktionsanläggningar i syfte att förbättra säkerhet eller hygien¹¹.
  - (b) Finansiering av miljöskyddsåtgärder som avser infrastrukturer för luft-, väg- och järnvägstransporter samt för sjötransporter och transporter på inre vattenvägar.
  - (c) Icke återvinningsbara kostnader enligt definitionen på sådana kostnader i kommissionens meddelande om en analysmetod för statligt stöd i samband med icke återvinningsbara kostnader¹².

---

⁸ EUT L 223, 15.8.2006, s. 1.

⁹ Se kommissionens förslag till förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden (KOM(2011) 804 slutlig).

¹⁰ EUT C 319, 27.12.2006, s. 1. Detta gäller även den ram som ersätter riktlinjerna från 2006, som upphör att gälla den 31 december 2013.

¹¹ Miljöstöd är vanligen mindre snedvridande och mer effektivt om det beviljas till användare av miljöprodukter för dess faktiska användning. Användning av miljömärkning är dessutom ett annat sätt att öka efterfrågan på miljövänliga produkter. Mot bakgrund av detta inbegriper inte kommissionen särskilda regler i dessa riktlinjer.

¹² Antogs av kommissionen den 26 juli 2001 och tillkännagavs medlemsstaterna genom skrivelse ref. SG(2001) D/290869 av den 6 augusti 2001.

- (d) Statligt stöd till forskning, utveckling och innovation på miljöområdet regleras av gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation¹³.
  - (e) Statligt stöd till åtgärder som avser biologisk mångfald. Dessa åtgärder omfattas vanligen av reglerna för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse¹⁴.
- (15) Miljö- och energistöd får inte beviljas företag som befinner sig i svårigheter enligt gemenskapens tillämpliga riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter¹⁵, ändrade eller ersatta, som gäller i dessa riktlinjer.
- (16) När kommissionen bedömer regionalstöd som beviljats ett företag som är föremål för ett betalningskrav på grund av ett tidigare kommissionsbeslut om att ett stöd är olagligt och oförenligt med den inre marknaden beaktar den det stödbelopp som återstår att återvinna¹⁶.

1.2 Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer

- (17) Kommissionen har identifierat ett antal miljö- och energiåtgärder där statligt stöd på vissa villkor kan anses vara förenligt med 107.3 b eller c i fördraget.
- Stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer (inklusive transportfordon).
  - Investeringsstöd för tidig anpassning till framtida unionsnormer.
  - Investerings- och driftstöd för energi från förnybara källor.
  - Investeringsstöd till miljöstudier.
  - Investerings- och driftstöd för energieffektivitet.
  - Investerings- och driftstöd för kraftvärmeanläggningar.
  - Investeringsstöd för fjärrvärme och fjärrkyla.
  - Investeringsstöd för resurseffektivitet och avfallshantering.
  - Investeringsstöd för sanering av förorenade områden.
  - Driftstöd i form av utsläppsrätter.
  - Investeringsstöd för avskiljning, transport och lagring av koldioxid (CCS)¹⁷
  - Driftstöd i form av nedsättningar av eller befrielser från miljöskatter.

---

¹³ EUT C 323, 30.12.2006, s. 1. Detta gäller även den ram som ersätter ramen från 2006, som upphör att gälla den 31 december 2013 [giltighetstiden har förlängts].

¹⁴ Mål om statligt stöd med referensnr SA.31243 (2012/N) och NN8/2009.

¹⁵ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

¹⁶ Se i detta avseende de förenade målen T-244/93 och T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission, REG 1995, s. II-02265 och [Tillkännagivande från kommissionen – Effektivare verkställande av kommissionsbeslut som ålägger medlemsstater att återkräva olagligt och oförenligt statligt stöd](#), EUT C 272, 15.11.2007, s. 4–17.

¹⁷ Detta inbegriper individuella delar av processen för avskiljning och lagring av koldioxid.

- Driftstöd i form av minskningar i finansieringsstöd för el från förnybara källor.
- Investeringsstöd för energiinfrastruktur.
- Investerings- och driftstöd för åtgärder för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet.

1.3 Definitioner

(18) I dessa riktlinjer gäller följande definitioner:

- (a) *miljöskydd*: åtgärder som syftar till att avhjälpa eller förebygga sådana skador på den fysiska miljön eller naturresurserna som orsakas av stödmottagarens egen verksamhet, minska risken för sådana skador eller medföra en effektivare användning av naturresurser, inklusive energisparåtgärder och användningen av förnybara energikällor.
- (b) *energibesparing*: en mängd sparad energi som fastställs genom mätning och/eller uppskattning av förbrukningen före och efter genomförandet av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten, med normalisering för yttre förhållanden som påverkar energiförbrukningen.
- (c) *unionsnorm*:
  - (a) en obligatorisk unionsnorm som anger den nivå som enskilda företag ska uppnå i miljöhänsende¹⁸, eller
  - (b) skyldigheten enligt direktiv 2010/75/EU att använda bästa tillgängliga teknik. I dessa riktlinjer gäller de nivåer som minst krävs för bästa tillgängliga teknik.
- (d) *miljöinnovation*: alla former av innovationsverksamhet som leder eller syftar till att avsevärt förbättra miljöskyddet. Miljöinnovation omfattar nya produktionsprocesser, nya produkter eller tjänster och nya lednings- och affärsmetoder, som om de används eller genomförs sannolikt förebygger eller avsevärt minskar miljöriskerna, föroreningarna och andra negativa effekter av resursutnyttjandet, genom hela livscykeln för närliggande verksamheter.

Följande betraktas inte som innovation:

- (a) Mindre förändringar eller förbättringar.
- (b) Förbättrade produktions- eller tjänstemöjligheter genom att tillverknings- eller logistiksystem införs som i hög grad liknar dem som redan används.

---

¹⁸ Normer eller mål som fastställts på unionsnivå och som är bindande för medlemsstaterna men inte för enskilda företag anses inte vara unionsnormer. Normerna för minimikrav avseende energiprestanda i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13) kan utgöra en unionsnorm.

- (c) Förändringar av affärsmetoder, arbetsplatsorganisation eller yttre förbindelser som utgår från organisationsmetoder som redan används inom företaget.
  - (d) Ändrad ledningsstrategi.
  - (e) Sammanslagningar och förvärv.
  - (f) Upphörande med en process.
  - (g) Allmänt utbyte eller utvidgning av kapitalet.
  - (h) Förändringar som uteslutande beror på ändrade faktorpriser, anpassning, regelbundna säsongsanpassningar eller andra cykliska anpassningar.
  - (i) Handel med nya eller väsentligt förbättrade produkter.
- (e) *förnybara energikällor*: följande förnybara icke-fossila energikällor: vindenergi, solenergi, energi från luftvärme, geotermisk energi, vattenvärme och havsenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsverk samt biogas.
  - (f) *biomassa*: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter från jordbruk (bland annat material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung), skogsbruk och därmed förknippad industri, inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall.
  - (g) *biobränslen*: flytande eller gasformiga bränslen för transport som framställs av biomassa.
  - (h) *flytande biobränslen*: flytande bränsle som framställs av biomassa för att ge energi för andra syften än transport, inklusive el, uppvärmning och kylning.
  - (i) *hållbart biobränsle*: biobränsle som uppfyller hållbarhetskriterierna i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EG) 2009/28 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor¹⁹.
  - (j) *samarbetsmekanism*: en mekanism som uppfyller de villkor som anges i artikel 6, 7 eller 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EG) nr 2009/28 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor²⁰.
  - (k) *energi från förnybara energikällor*: energi som produceras vid anläggningar som endast använder förnybara energikällor samt andelen energi (uttryckt i värmevärde) som producerats från förnybara energikällor i hybridanläggningar som också använder konventionella energikällor. Detta omfattar förnybar el som används för att fylla lagringssystemen, men inte el som produceras som ett resultat av lagringssystemen.

¹⁹ EUT L 140, 5.6.2009, s. 16.

²⁰ EUT L 140, 5.6.2009, s. 16.

- (l) *kraftvärme*: samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi och/eller mekanisk energi.
- (m) *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller definitionen av högeffektiv kraftvärme i artikel 2.34 i direktiv 2012/27/EU²¹.
- (n) *effektiv fjärrvärme och fjärrkyla*: fjärrvärme och fjärrkyla som uppfyller definitionen av ett *effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla* i artikel 2.41 och 42 i direktiv 2012/27/EU²².
- (o) *miljöskatt*: en skatt vars specifika beskattningsunderlag har tydliga negativa effekter på miljön, eller vars syfte därför är att vissa verksamheter, varor eller tjänster ska beskattas så att miljökostnaderna ingår i priset eller att producenter och konsumenter styrs mot miljövänligare verksamheter.
- (p) *inmatningspremie*: en premie som betalas utöver det marknadspris som utsätter producenter av förnybar energi för marknadspriser.
- (q) *EU:s lägsta skattenivå*: den lägsta skattenivå som anges i unionslagstiftningen. När det gäller energiprodukter och elektricitet avses med unionens lägsta skattenivå den lägsta skattenivå som anges i bilaga I till rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet²³.
- (r) *små och medelstora företag*: företag som uppfyller villkoren i kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag²⁴.
- (s) *stora företag*: företag som inte omfattas av definitionen av små och medelstora företag.
- (t) *stöd*: varje åtgärd som uppfyller samtliga kriterier som anges i artikel 107.1 i fördraget.
- (u) *individuellt stöd*: stöd som beviljas antingen på grundval av en stödordning eller för ett särskilt ändamål.
- (v) *stödnivå*: stödbeloppet brutto uttryckt i procent av de stödberättigande kostnaderna. Alla siffror som används ska avse bruttobelopp, dvs. belopp före eventuella avdrag för skatt eller andra avgifter. Om stöd beviljas i någon annan form än som bidrag, ska stödbeloppet vara lika med stödets bidragsekvivalent. Stöd som betalas ut i flera omgångar ska beräknas till sitt värde vid tidpunkten för beviljandet. Den ränta som ska användas för omräkning och för att räkna ut stödbeloppet i ett mjukt lån ska vara den

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

²² EUT L 315, 14.11.2012, s. 1.

²³ EUT L 283, 31.10.2003, s. 51, senast ändrat av direktiv 2004/75/EG (EUT L 157, 30.4.2004, s. 100).

²⁴ EUT L 124, 20.5.2003, s. 36.

gällande referensräntan vid den tidpunkt då lånet beviljades. Stödnivån beräknas per stödmottagare.

- (w) *driftsfördelar*: för beräkning av stödberättigande kostnader, särskilt kostnadsbesparingar eller ytterligare kompletterande produktion som direkt sammanhänger med den extra investeringen i miljöskyddssyfte och i tillämpliga fall fördelar som uppkommer genom andra stödåtgärder oavsett om de utgör statligt stöd eller inte (driftstöd som beviljas för samma stödberättigande kostnader, inmatningspriser eller andra stödåtgärder).
- (x) *driftskostnader*: för beräkning av stödberättigande kostnader, särskilt extra produktionskostnader som blir följden av den extra investeringen i miljöskyddssyfte.
- (y) *materiella anläggningstillgångar*: för beräkning av stödberättigande kostnader, investeringar i tomtmark som är absolut nödvändiga för att uppfylla miljökrav, investeringar i byggnader, anläggningar och utrustning, om syftet är att minska eller ta bort föroreningar och olägenheter, och investeringar för att anpassa produktionsmetoder för att skydda miljön.
- (z) *immateriella tillgångar*: medel för beräkning av stödberättigande kostnader, utgifter för tekniköverföring genom förvärv av tillverkningslicenser eller patenterad och icke patenterad know-how, om följande villkor är uppfyllda:
  - (a) De berörda immateriella tillgångarna ska betraktas som avskrivningsbara tillgångar.
  - (b) De ska ha förvärvats på marknadsvillkor från företag där köparen inte har några direkta eller indirekta kontrollbefogenheter.
  - (c) De ska tas upp som tillgångar i företagets balansräkning och finnas kvar och utnyttjas av det stödmottagande företaget under minst fem år från och med det att stödet beviljats, Detta villkor gäller inte om den immateriella tillgången är tekniskt föråldrad. Vid en vidareförsäljning under denna femårsperiod måste inkomsterna från försäljningen dras av från de stödberättigande kostnaderna och i förekommande fall leda till att stödbeloppet återbetalas helt eller delvis.
- (å) *internalisering av kostnader*: principen om att de förorenande företagen ska ta med samtliga kostnader för miljöskydd i sina produktionskostnader.
- (ä) *principen om att förorenaren betalar*: kostnaderna för att åtgärda föroreningar ska betalas av den som orsakat dem, om inte den person som ansvarar för föroreningen inte kan identifieras eller inte kan ställas till svars enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning eller inte kan fås att betala kostnaderna för saneringen. Med föroreningar avses i det här sammanhanget den skada som förorenaren orsakar genom att direkt eller

indirekt skada miljön, eller genom att skapa förhållanden som leder till en sådan skada²⁵ på den fysiska miljön eller på naturresurser.

- (ö) *förorenare*: den som direkt eller indirekt skadar miljön eller skapar förhållanden som leder till att den försämras²⁶.
- (aa) *förorenat område*: ett område där förekomst av farliga ämnen orsakad av mänsklig verksamhet är belagd och där denna förekomst är så stor att den utgör en betydande risk för människors hälsa eller för miljön med beaktande av pågående och godkänd framtida användning av marken.
- (bb) *stöd för särskilda ändamål*: stöd som inte beviljas på grundval av en stödordning.
- (cc) *energiinfrastruktur*: varje fysisk utrustning eller anläggning som är belägen i unionen eller kopplar samman unionen och ett eller flera tredjeländer och omfattas av följande kategorier:
  - (i) Angående elektricitet:
    - a. Högspänningsluftledningar, om de är utformade för en spänning på 220 kV eller mer, samt underjordiska och submarina överföringskablar, om de är utformade för en spänning på 150 kV eller mer.
    - b. Särskilt i fråga om motorvägar för el: all fysisk utrustning som är utformad för att möjliggöra eltransporter på hög- och extrahögspänningsnivå i syfte att koppla ihop stora mängder elproduktion eller ellagring belägen i en eller flera medlemsstater, eller tredjeländer, med storskalig elförbrukning i en eller flera andra medlemsstater.
    - c. Ellagringsanläggningar som används för permanent eller tillfällig lagring av el i infrastruktur ovan eller under mark, eller i geologiska områden, förutsatt att de är direkt anslutna till högspänningsledningar som är utformade för en spänning på 110 kV eller mer.
    - d. Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att de system som avses i a–c ska fungera tryggt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem på alla spänningsnivåer och transformatorstationer.
    - e. Varje typ av utrustning eller anläggning, både på överförings- och på mellanspänningsdistributionsnivå, som syftar till digital tvåvägskommunikation, i realtid eller nära realtid, samt interaktiv och intelligent

---

²⁵ Rådets rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor (EGT L 194, 25.7.1975, s. 1).

²⁶ Rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor.

övervakning och styrning av produktion, överföring, distribution och förbrukning av el inom ett elnät för att utveckla ett nät som på ett effektivt sätt integrerar alla användare anslutna till elnätet – producenter, konsumenter och dem som är både producenter och konsumenter – samt deras beteende och handlingar, i syfte att säkerställa ett ekonomiskt effektivt, hållbart elsystem med låga förluster, hög kvalitet, försörjningstrygghet och säkerhet.

(ii) Angående gas:

- a. Överföringsledningar för transport av naturgas och biogas, som ingår i ett nät huvudsakligen bestående av högtrycksledningar, utom högtrycksledningar som används för distribution i tidigare led eller lokal distribution av naturgas.
- b. Underjordiska lagringsanläggningar anslutna till ovannämnda högtrycksledningar för gas.
- c. Mottagning, lagring och förångnings- eller dekompressionsanläggningar för flytande naturgas, eller komprimerad naturgas.
- d. Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att systemet ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.

(iii) Angående olja:

- a. Rörledningar för transport av råolja.
- b. Pumpstationer och lagringsfaciliteter som behövs för drift av råoljerörledningar.
- c. All utrustning, eller installation, som är av central vikt för att systemet i fråga ska fungera ordentligt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem och motströmningsutrustningar.

(dd) *likviditetstgap*: den andel av den diskonterade kostnaden för en nyinvestering som inte omfattas av projektets diskonterade nettointäkter. I dessa riktlinjer motsvarar detta summan av nyinvesteringen, driftskostnader och driftsintäkter under projektets löptid.

(ee) *avskiljning och lagring av koldioxid (CCS)*: en uppsättning tekniker som går ut på att koldioxid (CO₂) som släpps ut från industrianläggningar som baseras på fossila bränslen, inklusive kraftverk, avskiljs, transporteras till en lämplig lagringsplats och där injekteras i en lämplig underjordisk geologisk formation för permanent förvaring.

(ff) *tillräcklig produktionskapacitet*: produktionskapacitet som bedöms vara tillräcklig för att tillgodose efterfrågan i en medlemsstat under en viss

period, baserat på en konventionell statistisk indikator som används av organisationer som av EU-institutioner har erkänts som organisationer som fyller en väsentlig funktion i inrättandet av en inre marknad för elektricitet, såsom Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (ENTSO-E).

- (gg) *producent*: ett företag som producerar elkraft från bränslekällor.
- (hh) *kapacitetsmekanism*: en mekanism för att säkerställa att vissa nivåer för tillräcklig produktionskapacitet uppnås på nationell nivå.
- (ii) *balanseringsansvar*: en balansansvarig parts ansvar för avvikelser mellan produktion, förbrukning och marknadserbudanden (inom alla tidsramar – marknadserbudanden omfattar försäljning och inköp på organiserade marknader eller mellan balansansvariga parter) inom en viss avräkningsperiod för obalanser.
- (jj) *standardbalanseringsansvar*: icke-diskriminerande balanseringsansvar för olika tekniker, där ingen producent undantas från sådant ansvar.
- (kk) *balansansvarig part*: en marknadsdeltagare eller dennes valda representant som ansvarar för dess obalanser.
- (ll) *obalanser*: en balansansvarig parts ansvar för avvikelser mellan produktion, förbrukning och marknadserbudanden (inom alla tidsramar – marknadserbudanden omfattar försäljning och inköp på organiserade marknader eller mellan balanseringsansvarsparter) inom en viss avräkningsperiod för obalanser.
- (mm) *avräkning av obalanser*: en finansiell avräkningsmekanism som syftar till att återvinna balanseringskostnader för balansansvariga parter obalanser.
- (nn) *avräkningsperiod för obalanser*: tidsenheter som används för att bestämma balansansvariga parter obalanser.

2. Anmälningsskyldigt miljö- och energistöd

- (19) Individuellt stöd som beviljas på grundval av en stödordning fortsätter att omfattas av anmälningsskyldigheten enligt artikel 108.3 i fördraget om stödet överstiger följande tröskelvärden för anmälan:
- (a) För åtgärder som annars omfattas av en gruppundantagsförordning, alla fall som överstiger de tröskelvärden som anges i den förordningen.
  - (b) För alla andra åtgärder där stödet uppfyller följande villkor²⁷:
    - i *investeringsstöd*: om stödbeloppet överstiger [7,5] miljoner euro för ett företag.
    - ii *driftstöd för produktion av el från förnybara energikällor eller kraftvärmeproduktion av förnybar värme*: Om stödet ges till anläggningar för produktion av el från förnybara energikällor där den åtföljande kapaciteten att producera el från förnybara energikällor per anläggning överstiger [125] MW.
    - iii *driftstöd för produktion av biobränsle*: Om stödet ges till anläggningar för produktion av biobränsle där produktionen överstiger [150 000] ton per år.
    - iv *driftstöd för kraftvärme*: Om stöd ges till kraftvärmeanläggningar där kapaciteten att producera el från kraftvärme överstiger [200] MW. Stöd till värmeproduktion via kraftvärme kommer att bedömas mot bakgrund av en anmälan som grundar sig på elproduktionskapacitet.
    - v *stöd till energiinfrastruktur*: om stödbeloppet överstiger [20] miljoner euro för ett företag per investeringsprojekt.
    - vi Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid: om stödbeloppet överstiger [20] miljoner euro per investeringsprojekt.
    - vii *stöd i form av kapacitetsmekanismer*: om stödbeloppet överstiger [7,5] miljoner euro per projekt per företag.
- (20) Befrielse från eller nedsättningar av miljöskatter som bedöms enligt avsnitt 5.6 omfattas inte av villkoren för stöd som anmäls enskilt. Stöd som beviljas i form av skattestöd som inte bedöms enligt avsnitt 5.6 omfattas dock av en individuell bedömning om tröskelvärdena i den punkten överskrids. Detta gäller oberoende av om den enskilda stödmottagaren samtidigt omfattas av en skattebefrielse eller skattelättnad som bedöms enligt avsnitt 5.6.
- (21) I dessa riktlinjer anges förenlighetskriterier för miljö- och energistödordningar samt individuellt stöd som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt artikel 108.3 i fördraget.

---

²⁷ För beräkningen av kapacitetsgränsen måste den totala kapacitet (för enheterna) som är stödberättigande beaktas för varje projekt.

3. Gemensamma bedömningsprinciper

- (22) När kommissionen bedömer om en anmäld stödåtgärd kan anses vara förenlig med den inre marknaden analyserar den vanligtvis om stödåtgärdens utformning garanterar att stödets positiva effekt när det gäller att nå ett mål av gemensamt intresse är större än dess negativa effekter på handel och konkurrens.
- (23) I meddelandet av den 8 maj 2012 om modernisering av det statliga stödet efterlystes gemensamma principer för kommissionens bedömning av stödåtgärders förenlighet med den inre marknaden. Med hänsyn till detta anser kommissionen att en stödåtgärd är förenlig med fördraget endast om den uppfyller vart och ett av följande kriterier:
- (a) Bidrag till ett väl avgränsat mål av gemensamt intresse: en statlig stödåtgärd måste syfta till ett mål av gemensamt intresse i enlighet med artikel 107.3 i fördraget.
  - (b) Behov av statligt ingripande: en statlig stödåtgärd måste vara inriktad på en situation där stödet kan åstadkomma en konkret förbättring som marknaden inte klarar på egen hand, till exempel genom att åtgärda ett väl avgränsat marknadsmisslyckande.
  - (c) Stödåtgärdens lämplighet: den föreslagna stödåtgärden ska vara ett lämpligt policyinstrument med hänsyn till målet av gemensamt intresse.
  - (d) Stimulanseffekt: stödet måste ändra företagets beteende på ett sådant sätt att de inleder ytterligare verksamhet som de inte skulle bedriva eller som det skulle bedriva endast i begränsad utsträckning eller på ett annat sätt.
  - (e) Stödets proportionalitet (begränsning av stödet till ett minimum): stödbeloppet måste begränsas till det minimum som krävs för att uppmuntra till ytterligare investeringar eller ekonomisk aktivitet i det berörda området.
  - (f) För en bedömning på grundval av artikel 107.3 c: Undvikande av otillbörliga negativa effekter på konkurrens och handel mellan medlemsstater: De negativa effekterna av stödet måste vara tillräckligt begränsade, så att totaleffekten av åtgärden blir övervägande positiv.
  - (g) Genomsynligt stöd: Medlemsstaterna, kommissionen, ekonomiska aktörer och allmänheten ska lätt ha tillgång till alla relevanta handlingar och till relevant information om det stöd som beviljas inom ramen för detta.
- (24) Resultatet totalt sett för vissa kategorier av stödordningar kan dessutom bli föremål för ett krav på efterhandsutvärdering enligt avsnitt 8. I sådana fall kan kommissionen begränsa stödordningarnas giltighetstid (vanligtvis till fyra år eller mindre) med möjlighet att förlänga dem senare genom en ny anmälan.
- (25) Om en statlig stödåtgärd eller de villkor som är förbundna med den (t.ex. finansieringsmetoden när denna utgör en integrerad del av stödåtgärden) medför en icke särskiljbar överträdelse av EU-lagstiftningen kan stödet inte förklaras

förenligt med den inre marknaden²⁸. När det gäller energiområdet måste avgifter som syftar till att finansiera en statlig stödåtgärd särskilt uppfylla artiklarna 30 och 110 i fördraget.²⁹

- (26) När det gäller att bedöma förenligheten av individuellt stöd med den inre marknaden kommer kommissionen att ta hänsyn till förfaranden rörande överträdelse av artikel 101 eller 102 i fördraget som kan gälla stödmottagaren och som kan vara relevanta för kommissionens bedömning³⁰.

---

²⁸ Se till exempel mål C-156/98 Tyskland mot kommissionen REG 2000, s. I-6857, punkt 78 och mål C-333/07 Régie Networks mot Rhone Alpes Bourgogne REG 2008, s. I-10807, punkterna 94–116. Se även, på energiområdet, förenade målen C-128/03 och C-129/03 AEM och AEM Torino REG 2005, s. I-2861, punkterna 38–51.

²⁹ Mål C-206/06 Essent, REG 2008, s. I-5497, punkterna 40–59. När det gäller tillämpningen av artiklarna 30 och 110 i fördraget på ordningar för handel med utsläppsrätter, se kommissionens beslut C(2009)7085 av den 17 september 2009, statligt stöd N 437/2009 – Stödordning för främjande av produktion av kraftvärmeproduktion i Rumänien, EUT C 31, 9.2.2010, s. 8, skälen 63–65.

³⁰ Se mål C-225/91, Matra mot kommissionen, REG 1993, s. I-3203, punkt 42.

4. Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 b i fördraget

- (27) Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 107.3 b i EG-fördraget.
- (28) Kommissionen anser att en statlig stödåtgärd har samband med ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse i den mening som avses i artikel 107.3 b om följande villkor är uppfyllda:
- (a) Projektet ska vara tydligt definierat när det gäller villkoren för genomförandet, även avseende deltagare, syften och effekter samt sättet att uppnå de syften som eftersträvas. Kommissionen kan också behandla en grupp projekt som ett samlat projekt.
  - (b) Projektet är av gemensamt europeiskt intresse: Projektet ska på ett konkret, föredömligt och påvisbart sätt bidra till unionsintresset på miljö- eller energiområdet, t.ex. genom att vara av stor vikt EU:s miljöstrategi eller genom att på ett viktigt sätt bidra till EU:s inre energimarknad.
  - (c) De fördelar som uppnås genom syftet med projektet får inte vara begränsade till den eller de medlemsstater som genomför det, utan ska komma hela unionen till godo. Projektet ska på ett betydande sätt bidra till att unionsmålen uppnås. Att projektet genomförs av företag i olika medlemsstater är inte tillräckligt.
  - (d) Projektet är mycket viktigt med avseende på volymen: Det måste ha en betydande omfattning och ge betydande effekter med tanke på de mål som eftersträvas.
- (29) För att kommissionen ska kunna göra en ordentlig utvärdering av sådana projekt måste det gemensamma europeiska intresset påvisas genom praktiska exempel. Till exempel måste det bevisas att projektet möjliggör betydande framsteg i arbetet med att nå särskilda EU-mål på energi- och miljöområdet.
- (30) För att kommissionen ska kunna göra en ordentlig bedömning av varje ärende kräver den att medlemsstaterna visar att stödet är nödvändigt för att nå det fastställda målet av gemensamt intresse och motiverar till projektets genomförande, som dessutom måste ha en hög risknivå. Att så är fallet kan tydliggöras genom att visa på projektets vinstnivå, investeringsbelopp och tidsåtgång för kassaflöden, samt genom genomförandestudier, riskbedömning och expertutlåtanden. Kommissionen kommer att vara mer positivt inställd till anmälda projekt om stödmottagaren ger ett eget betydande bidrag till projektet. Den kommer också att ha en positivare inställning till anmälda projekt som omfattar företag från ett stort antal medlemsstater.
- (31) Om stödet anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 107.3 b i fördraget, kan kommissionen godkänna större stödbelopp än vad som tillåts i dessa riktlinjer.
- (32) Kommissionen anser att stödet är proportionellt om det begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att slutföra projektet. Maximal stödnivå kommer att fastställas med avseende på det identifierade likviditetsgapet (dvs. den minsta

stödnivå som krävs för att projektet ska vara tillräckligt lönsamt) i förhållande till projektets stödberättigande kostnader.

5. Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 c i fördraget

- (33) Statligt stöd till miljöskydd och energi anses vara förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 c i fördraget om det på grundval av de gemensamma bedömningsprinciper som anges i kapitel 3 leder till ett ökat bidrag till EU:s miljö- eller energimål, utan att påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Särskilda nackdelar i regioner som får stöd kommer att beaktas.
- (34) I detta avsnitt klargör kommissionen hur den kommer att tillämpa dessa principer i sin bedömning av stödordningar och när den, i tillämpliga fall, fastställer särskilda villkor för individuellt stöd (antingen stöd inom ramen för en stödordning eller tillfälligt stöd).
- (35) I avsnitt 5.1 anges de allmänna förenlighetsvillkor som är tillämpliga på alla stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer, om inte de undantag från dessa allmänna förenlighetsvillkor som anges i avsnitten i kapitel 5 är tillämpliga. Avsnitt 5.1 är i synnerhet tillämpligt på följande åtgärder som inte ingår i avsnitten i kapitel 5:
- (a) Stöd till miljöstudier
  - (b) Stöd till sanering av förorenade områden.
  - (c) Stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer.
  - (d) Stöd för tidig anpassning till framtida unionsnormer.
  - (e) Stöd som ingår i system för handel med utsläppsrätter.
- (36) När det gäller stödåtgärder som behandlas i ett särskilt avsnitt i detta kapitel (5.2 och följande) kommer kommissionen att tillämpa de allmänna villkor som anges i avsnitt 5.1 om inget annat anges i villkoren i de relevanta särskilda avsnitten.

5.1 Allmänna bestämmelser för förenlighet

5.1.1 Bidrag till ett gemensamt mål

5.1.1.1. Allmänna villkor

- (37) Det övergripande syftet med miljöstödet är att höja nivån på miljöskyddet jämfört med den nivå som skulle uppnås i avsaknad av stöd. I Europa 2020-strategin fastställs särskilda mål för hållbar tillväxt för att stödja övergången till en resurseffektiv och konkurrenskraftig utsläppsnål ekonomi. En utsläppsnål ekonomi med en betydande andel alternativ energi från förnybara källor kräver en omvandling av energisystemet, särskilt avsevärda investeringar i nätverk³¹. Det primära syftet med stöd inom energisektorn är att säkerställa ett konkurrenskraftigt, hållbart och säkert energisystem på en välfungerande europeisk energimarknad³².

³¹ KOM(2011)112 slutlig ”Färdplan för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle 2050”.

³² KOM(2010)639 slutlig, ”Energi 2020-meddelandet”.

- (38) Medlemsstater som har för avsikt att bevilja miljö- eller energistöd måste exakt definiera det eftersträvade syftet och redogöra för åtgärdens förväntade bidrag till detta syfte.³³ För åtgärder som medfinansieras av de europeiska struktur- och investeringsfonderna kan medlemsstaterna grunda definitionen av de eftersträvade miljö- eller energimålen på motiveringarna i de relevanta operativa programmen.

5.1.1.2 Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt stöd

- (39) För att visa att ett individuellt anmälningspliktigt stöd bidrar till en höjd miljöskyddsnivå kan medlemsstaterna, i så stor utsträckning som möjligt i kvantifierbara termer, använda en rad olika indikatorer, särskilt de indikatorer som anges nedan:
- (a) *begränsningstekniker*: mängden växthusgaser eller förorenande ämnen som permanent upphör att släppas ut i atmosfären (vilket leder till minskat bidrag från fossila bränslen).
  - (b) *befintliga unionsnormer*: omfattningen av den höjda miljöskyddsnivån utöver standarden (föroreningsminskningar som inte skulle uppnås genom standarden i avsaknad av statligt stöd).
  - (c) *framtida unionsnormer*: snabbare genomförande av framtida standard (utsläppsminskningen börjar tidigare).

5.1.2 Behov av statligt ingripande

5.1.2.1 Allmänna villkor

- (40) Det är allmänt accepterat att konkurrenskraftiga marknader tenderer att ge positiva resultat när det gäller priser, produktion och resursanvändning vid förekomst av marknadsmisslyckanden³⁴. Statliga ingripanden kan få marknaden att fungera effektivare. Under vissa omständigheter kan statliga stödåtgärder rätta till marknadsmisslyckanden och därmed bidra till att uppnå det gemensamma målet i den utsträckning att marknaden själv inte kan garantera ett effektivt resultat. För att bedöma om statligt stöd är nödvändigt för att nå målet av gemensamt intresse måste först själva problemet diagnostiseras och definieras. Statligt stöd bör inriktas på situationer där stöd kan medföra en materiell förbättring i fall där marknaden inte klarar av uppgiften.
- (41) När medlemsstaterna fastställer riktlinjer för att se till att stödåtgärderna bidrar till att uppnå detta mål bör de kartlägga de marknadsmisslyckanden som hämmar ett ökat miljöskydd eller en välfungerande säker och hållbar energimarknad med överkomliga priser. Marknadsmisslyckanden relaterade till miljö- och energimål kan vara olika eller likna varandra, men har det gemensamt att de kan förhindra optimala resultat och leda till otillfredsställande resultat av följande skäl:

---

³³ Miljöstudier kan bidra till uppnåendet av ett gemensamt mål om de är direkt kopplade till investeringar som är stödberättigande enligt dessa riktlinjer. Detta gäller även om den bedömda investeringen inte genomförs till följd av slutsatserna från den förberedande studien.

³⁴ Begreppet ”marknadsmisslyckande” avser situationer där marknader, när de fått sköta sig själva, sannolikt inte producerar effektiva resultat.

- (a) **Negativa externa effekter** är vanligast för miljöstödtåtgärder och uppstår om föroreningen inte är lämpligt prissatt, dvs. företaget i fråga betalar inte hela kostnaden för föroreningen. Företag som agerar i eget intresse har inget incitament att ta hänsyn till de negativa externa effekter som orsakas av produktion, vare sig när de fattar beslut om en viss produktionsteknik eller när de fattar beslut om produktionsnivån. Företagets produktionskostnader är med andra ord lägre än kostnaderna för samhället. Därför har företagen vanligen inget incitament att minska sina föroreningar eller vidta åtgärder individuellt för att skydda miljön.
- (b) **Positiva externa effekter** uppstår när andra marknadsdeltagare än investeraren tillgodogör sig en del av nyttan med en investering, vilket leder till att företagen underinvesterar. Positiva externa effekter kan till exempel förekomma i samband med investeringar i ekoinnovation³⁵, nya och innovativa förnybara tekniker och innovativa åtgärder på efterfrågesidan eller energiinfrastrukturer eller kapacitetsmekanismer som gynnar många medlemstater (eller ett större antal konsumenter).
- (c) **Asymmetrisk information** uppstår vanligen på marknader där det finns en skillnad mellan den information som finns tillgänglig för den ena sidan av marknaden (utbudssidan) och den information som finns tillgänglig för den andra sidan av marknaden (efterfrågesidan). En sådan situation kan till exempel uppstå om externa finansiella investerare saknar information om projektets sannolika avkastning och risker. Samma situation kan också uppkomma i gränsöverskridande infrastruktur där den ena samarbetsparten har en informationsnackdel jämfört med den andra parten. Även om risker eller osäkerhet i sig inte leder till marknadsmisslyckanden är problemet med asymmetrisk information kopplat till graden av risk och osäkerhet. Båda tenderar att vara högre för miljöinvesteringar, som vanligen har längre avskrivningsperioder. Detta kan leda till kortsiktigt tänkande, vilket kan förvärras av finansieringsvillkoren för sådana investeringar, särskilt för små och medelstora företag.
- (d) **Bristande samordning** kan hindra ett projekts utveckling eller effektiva utformning till följd av motstridiga intressen och incitament bland investerarna (splittrade incitament), avtalskostnader samt osäkerhet kring samarbetets resultat och näteffekter (t.ex. oavbruten elförsörjning). Bristande samordning kan exempelvis uppstå i förhållandet mellan fastighetssägare och hyresgäster när det gäller tillämpning av energieffektiva lösningar. Samordningsproblemen kan förvärras ytterligare av informationsproblem, särskilt asymmetrisk information. Samordningsproblem kan också bero på behovet av att nå en viss kritisk massa innan det är kommersiellt attraktivt att starta ett projekt. Detta kan vara en särskilt relevant aspekt i (gränsöverskridande) infrastrukturprojekt.

---

³⁵ Typiska exempel på positiva externa effekter är åtgärder för att ytterligare förbättra naturskydd eller skydd av biologisk mångfald, för att tillhandahålla ekosystemtjänster eller externa effekter till följd av allmän utbildning.

- (42) Blotta existensen av marknadsmisslyckanden i ett visst sammanhang är inte tillräckligt för att motivera ett statligt ingripande. Annan politik och åtgärder kan redan finnas just för att hantera identifierade marknadsmisslyckanden. Exempel på detta är sektorreglering, obligatoriska föreningsstandarder, prissättningsmekanismer som EU:s system för handel med utsläppsrätter och kolskatter. Kompletterande åtgärder, inklusive statligt stöd, får endast riktas mot det återstående marknadsmisslyckandet, dvs. det marknadsmisslyckande som inte har lösts med hjälp av annan politik och åtgärder. Det är också viktigt att visa hur statligt stöd bidrar till att förstärka befintlig politik och åtgärder som syftar till att korrigera samma marknadsmisslyckande. Behovet av statligt stöd är således svagare om det motverkar annan politik som inriktas på samma marknadsmisslyckande.
- (43) Kommissionen kommer att överväga behovet av stöd om medlemsstaterna kan visa att ett (återstående) marknadsmisslyckande inte har rättats till och stödet är effektivt inriktat på detta marknadsmisslyckande.

5.1.2.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyddat stöd

- (44) Marknadsmisslyckanden kan finnas generellt sett och stödåtgärderna kanske i princip är väl utformade för att ge ett effektivt marknadsresultat, men alla företag kanske inte konfronteras med dessa marknadsmisslyckanden i samma utsträckning. För anmälningsskyddat individuellt stöd bedömer kommissionen följaktligen det specifika stödbehovet från fall till fall. Det är medlemsstaten som ska visa att marknadsmisslyckandet för den verksamhet som ska få stöd inte har lösts och att stödet är effektivt inriktat på marknadsmisslyckandet.
- (45) Beroende på typen av marknadsmisslyckande tar kommissionen hänsyn till följande aspekter:
- (a) Om marknadsmisslyckandet redan hanteras effektivt genom andra politiska åtgärder, särskilt förekomst av miljönormer eller andra unionsnormer, EU:s system för handel med utsläppsrätter eller miljöskatter.
  - (b) Om ett statligt ingripande är nödvändigt med hänsyn till stödmottagarens kostnader för att genomföra nationella normer i avsaknad av stöd jämfört med kostnaderna (eller avsaknad av kostnader) för genomförandet av dessa normer för stödmottagarens största konkurrenter.
  - (c) När det gäller bristande samordning tar kommissionen hänsyn till antalet företag som behöver samarbeta, motstridiga intressen mellan samarbetsparter och praktiska problem med samordningen av samarbetet (språkliga problem, känslig information, icke-harmoniserade normer).

5.1.3 Stödets ändamålsenlighet

- (46) Den föreslagna stödåtgärden måste vara ett lämpligt policyinstrument med hänsyn till det berörda politiska målet. En stödåtgärd anses vara oförenlig med den inre marknaden om samma positiva bidrag till det gemensamma målet kan uppnås med andra, mindre snedvridande policyinstrument eller andra, mindre snedvridande stödinstrument.

5.1.3.1 Ändamålsenlighet jämfört med alternativa politiska instrument

- (47) Statligt stöd är inte det enda politiska instrumentet som medlemsstaterna har tillgång till för att främja ett ökat miljöskydd eller uppnå en välfungerande, säker och hållbar europeisk energimarknad med överkomliga priser. Det är viktigt att tänka på att det kan finnas andra, bättre lämpade instrument för att uppnå dessa mål. Reglering och marknadsbaserade styrmedel är de viktigaste verktygen för att uppnå miljö- och energimål. ”Mjuka” styrmedel, t.ex. frivillig miljömärkning och spridning av miljövänlig teknik, kan också ha en viktig roll för ett ökat miljöskydd.
- (48) Olika åtgärder för att rätta till samma marknadsmisslyckande kan dock motverka varandra. Så är i synnerhet fallet om en effektiv marknadsbaserad mekanism redan har inrättats för att specifikt hantera problemet med externa effekter. En ytterligare stödåtgärd för att hantera samma marknadsmisslyckande riskerar minska den marknadsbaserade mekanismens effektivitet.
- (49) Olika åtgärder för att rätta till samma marknadsmisslyckande kan dock motverka varandra. En åtgärd för att rätta till ett problem med produktionskapacitetens tillräcklighet kan stödja användning av fossila bränslen, vilket i sin tur kräver en avvägning mot miljömålet att fasa ut miljöskadliga stöd. En åtgärd för att minska utsläppen av växthusgaser kan likaså öka försörjningen av variabel elproduktion, vilket kan ha en negativ effekt på målet för tillräcklig produktionskapacitet.
- (50) Efterlevnad av principen om att förorenaren betalar genom miljölagstiftning garanterar i princip att marknadsmisslyckanden i samband med negativa externa effekter korrigeras. Statligt stöd är därför inte ett lämpligt instrument i det fallet, och kan inte beviljas i den utsträckning stödmottagaren kan hållas ansvarig för föroreningen enligt befintlig EU-lagstiftning eller nationell lagstiftning³⁶.

5.1.3.2 Ändamålsenligheten jämfört med olika stödinstrument

- (51) Miljö- och energistöd kan beviljas i olika former. Medlemsstaten bör dock se till att stödet beviljas i den form som sannolikt minst orsakar snedvridning av handel och konkurrens. I detta avseende ska medlemsstaten visa varför andra, potentiellt mindre snedvridande stödformer, såsom förskott med återbetalningsskyldighet jämfört med direkta bidrag eller skatteavdrag jämfört med skattelättnader eller stödformer som baseras på skuld- eller kapitalinstrument (t.ex. lågräntelån eller räntesubventioner, statliga garantier eller annan tillförsel av kapital på förmånliga villkor) är mindre lämpliga.
- (52) Valet av stödinstrument bör överensstämma med det marknadsmisslyckande som stödåtgärden är avsedd att korrigeras. Om de faktiska intäkterna är osäkra, till exempel när det gäller energibesparingsåtgärder, kan förskott med återbetalningsskyldighet vara ett lämpligt stödinstrument.

---

³⁶ Kommissionen anser i synnerhet att stöd till förorenade platser endast kan beviljas när förorenaren – dvs. den person som är ansvarig enligt den tillämpliga lagstiftningen i varje medlemsstat och utan att det påverkar direktivet om miljöansvar (direktiv 2004/35/EG) och andra relevanta unionsbestämmelser på detta område – inte kan identifieras eller inte kan hållas lagligt ansvarig för att finansiera saneringen enligt principen om att förorenaren betalar.

- (53) I fråga om driftstöd ska medlemsstaten kunna visa att stödet är ändamålsenligt för att uppnå syftet med stödordningen med hänsyn till de problem som stödet är avsett att avhjälpa. För att visa att stödet är ändamålsenligt kan medlemsstaten beräkna stödbeloppet på förhand som ett fast belopp som täcker den förväntade kostnadsklyftan under en given period, för att uppmuntra företagen att hålla kostnaderna nere och utveckla sin verksamhet mer effektivt på sikt³⁷.
- (54) För att visa att stödordningarna är ändamålsenliga kan kommissionen även förlita sig på resultat av tidigare bedömningar enligt beskrivningen i avsnitt 7.

5.1.4 Stimulanseffekt

5.1.4.1 Allmänna villkor

- (55) Miljö- och energistöd kan anses vara förenligt med den inre marknaden endast om det har en stimulanseffekt. En stimulanseffekt uppstår om stödet förmår stödmottagaren att ändra beteende genom att höja miljöskyddet eller bidra till en förbättrad funktion hos en säker och hållbar europeisk energimarknad med överkomliga priser, och stödmottagaren inte skulle ha gjort detta utan stödet. Stödet får inte subventionera kostnader för en verksamhet som företaget i alla händelser skulle ådra sig och får inte kompensera för den normala affärsrisken vid ekonomisk verksamhet.
- (56) Kommissionen anser att stöd som beviljas för anpassning till framtida unionsnormer i princip har en stimulanseffekt. Stöd har inte en stimulanseffekt om investeringarna endast innebär att företagen rättar sig efter unionsnormer som redan antagits och ännu inte trätt i kraft.
- (57) Som ett undantag till punkt 57 anses stöd som beviljas för anpassning till unionsnormer som redan antagits och ännu inte trätt i kraft ha en stimulanseffekt om investeringen slutförs minst ett år efter det att unionsnormerna började gälla.
- (58) Som ett undantag till punkt 57 kan en stimulanseffekt föreligga om stödet beviljas för
- (a) förvärv av nya transportfordon för väg-, järnvägs- och sjötransporter samt transporter på inre vattenvägar som uppfyller antagna EU-normer, under förutsättning att förvärvet sker innan dessa normer träder i kraft och att de, när de väl blivit obligatoriska, inte gäller retroaktivt för redan köpta fordon,
  - (b) eftermontering på befintliga transportfordon för väg-, järnvägs- och sjötransporter samt transporter på inre vattenvägar, under förutsättning att unionsnormerna ännu inte hade trätt i kraft när dessa fordon togs i bruk och att de, när de väl blivit obligatoriska, inte gäller retroaktivt för dessa fordon.
- (59) För att inte avskräcka medlemsstaterna från att införa nationella normer som är strängare än motsvarande unionsnormer anser kommissionen i princip att stöd till

---

³⁷ Om osäkerheten kring den framtida kostnads- och intäktsutvecklingen är stor och om det råder stark informationsasymmetri kan myndigheterna även använda modeller för ersättningen som inte helt och hållet bygger på reglering på förhand utan snarare på en medelväg av reglering på förhand och i efterhand (t.ex. genom en balanserad fördelning av oförutsedda vinster).

investeringar som gör det möjligt för att stödmottagarna att gå längre än de tillämpliga unionsnormerna som ett resultat av sin verksamhet utgör ett positivt bidrag till miljö- eller energimålen. Sådana positiva bidrag föreligger oberoende av om det finns obligatoriska nationella normer som är strängare än unionsnormerna eller inte. Detta omfattar till exempel åtgärder för att förbättra vatten- och luftkvaliteten som går längre än de obligatoriska unionsnormerna.

- (60) Kommissionen anser att stödet inte har någon stimulans effekt för mottagaren i alla fall där projektet redan har inletts innan stödmottagaren ansöker om stöd hos de nationella myndigheterna. Om stödmottagarna börjar genomföra projektet innan de ansöker om stöd kommer eventuellt stöd som beviljas för det projektet att anses vara oförenligt med den inre marknaden.
- (61) Vid ansökan om stöd måste medlemsstaterna använda ett ansökningsformulär som minst ska innehålla uppgifter om sökandens namn och storlek, en beskrivning av projektet, inklusive ort och datum för projektets inledande och avslutande, det stödbelopp som krävs för att genomföra projektet samt stödberättigande kostnader. I ansökningsformuläret ska stödmottagarna redogöra för vad som skulle hända utan stöd. Alternativa projekt ska anges som ett kontrafaktiskt scenario. Ett kontrafaktiskt scenario kan även inbegripa en situation där inga ytterligare investeringar görs (t.ex. att stödmottagaren monterar ett ytterligare filter på en installation trots att det inte finns några tvingande unionsnormer om detta). Stora företag ska dessutom lägga fram dokumentation som styrker de uppgifter om ett kontrafaktiskt scenario som anges i ansökningsformuläret. Små och medelstora företag omfattas inte av denna kompletterande skyldighet.
- (62) När den beviljande myndigheten mottar ett ansökningsformulär ska den kontrollera det kontrafaktiska scenariots trovärdighet och bekräfta att stödet har erforderlig stimulans effekt. Ett kontrafaktiskt scenario är trovärdigt om det är äkta och hänger samman med de faktorer som ska beaktas vid beslutsfattandet vid den tidpunkt då stödmottagaren fattar sitt investeringsbeslut. Villkoren i punkterna 62 och 63 är emellertid inte nödvändiga om stödet beviljas på grundval av ett anbud.

5.1.4.2 Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt stöd

- (63) För individuella anmälningspliktiga stödåtgärder ska medlemsstaten på ett entydigt sätt kunna visa kommissionen att stödet har en stimulans effekt. Medlemsstaten ska lägga fram tydliga bevis för att stödet faktiskt inverkar på investeringsbeslutet så att stödmottagaren ändrar sitt beteende och höjer nivån på miljöskyddet eller förbättrar den europeiska energimarknadens funktion. För att möjliggöra en övergripande bedömning ska medlemsstaten inte bara ge information om det stödmottagande projektet utan också en utförlig beskrivning av det kontrafaktiska scenariot, i vilket inget stöd beviljas stödmottagaren av medlemsstaten. Detta är dock inte nödvändigt om stödet beviljas på grundval av ett anbud.
- (64) Fördelarna med nya investeringar eller produktionsmetoder är i regel inte begränsade till deras miljöeffekter eller effekter på energimarknaden. Sådana

fördelar kan särskilt vara produktionsfördelar³⁸ medan riskerna i synnerhet beror på osäkerhet om investeringen kommer att vara så produktiv som väntat.

- (65) Stimulanseffekten identifieras i princip genom en kontrafaktisk analys med en jämförelse av planerad verksamhet med respektive utan stöd. Det handlar i grund och botten om att kontrollera projektets lönsamhet i avsaknad av stöd och undersöka om projektet verkligen inte ger den vinst som företaget skulle få om det genomförde det alternativa projektet.
- (66) I detta sammanhang kan lönsamhetsnivån utvärderas med hänvisning till metoder som är sedvanlig praxis i den berörda branschen, och som kan omfatta metoder för att bedöma projektets nettonuvärde³⁹, internränta⁴⁰ eller den genomsnittliga avkastningen på sysselsatt kapital. Projektets lönsamhet ska jämföras med den normala avkastning som företaget tillämpar vid andra investeringsprojekt av liknande slag. Om denna avkastning inte finns tillgänglig ska projektets lönsamhet jämföras med företagets kapitalkostnader som helhet eller med den avkastning som är vanligt förekommande inom den berörda branschen.
- (67) Om det inte finns någon känd kontrafaktisk situation kan en stimulanseffekt antas föreligga om det finns ett likviditetsslag, dvs. när investeringskostnaden överskrider nettonuvärdet av de rörelseresultat som investeringen väntas ge upphov till utifrån en i förväg fastställd affärsplan.
- (68) Medlemsstaterna uppmanas särskilt att förlita sig på aktuella, relevanta och trovärdiga bevis, bland annat officiella handlingar från företagets styrelse, rapporter från kreditkommittén, riskbedömningar, finansiella rapporter, interna affärsplaner, expertutlåtanden och andra studier som avser det investeringsprojekt som är föremål för bedömning. Handlingar som innehåller information om efterfrågeprognoser, kostnadsprognoser, finansiella prognoser, handlingar som läggs fram för en investeringskommitté och som beskriver olika investeringsscenarier eller handlingar som är avsedda för finansinstitut kan bidra till att bekräfta stimulanseffekten.
- (69) För att se till att stimulanseffekten fastställs på objektiva grunder kan kommissionen i sin bedömning av stimulanseffekten jämföra företagsspecifika uppgifter med uppgifter om den bransch där företaget är verksamt (riktmärkning). Medlemsstaten bör om möjligt särskilt lämna branschspecifika uppgifter som visar att företagets kontrafaktiska scenario, nödvändiga lönsamhetsnivå och förväntade kassaflöden är rimliga.

---

³⁸ Produktionsfördelar som inverkar negativt på stimulanseffekten är ökad kapacitet, produktivitet, effektivitet eller kvalitet. Andra fördelar kan ha samband med produktprofilen eller märkning av produktionsmetoder som kan inverka negativt på stimulanseffekten, särskilt på marknader där det finns konkurrenstryck att upprätthålla en hög nivå på miljöskyddet.

³⁹ Nettonuvärdet av ett projekt är skillnaden mellan de positiva och negativa kassaflödena under investeringens livstid diskonterade till deras nuvärde (vanligtvis med hjälp av kapitalkostnaden), dvs. den normala avkastning som det berörda företaget tillämpar vid andra investeringsprojekt av liknande slag. Om detta riktmärke inte finns tillgängligt kan företagets kapitalkostnader som helhet eller den avkastning som är vanligt förekommande inom den berörda branschen användas för detta ändamål.

⁴⁰ Internräntan baseras inte på bokföringsintäkter under ett givet år, utan bygger på de framtida kassaflöden som investeraren förväntar sig att få in under investeringens livstid. Den definieras som den diskonteringsränta för vilken nettonuvärdet av en ström av kassaflöden är lika med noll.

- (70) Kommissionen kan anse att en stimulansseffekt föreligger i fall där ett företag kan ha incitament för att genomföra ett projekt, med stöd, även om det stödmottagande projektet inte uppnår den normalt nödvändiga lönsamhetsnivån. Detta kan till exempel vara motiverat med tanke på bredare fördelar som inte framgår av projektets lönsamhet i sig. I sådana omständigheter är de bevis som lämnas för att visa att en stimulansseffekt föreligger särskilt viktiga.
- (71) Om ett företag anpassar sig till en nationell norm som går längre än unionsnormerna eller som antagits i avsaknad av unionsnormer, kontrollerar kommissionen om stödmottagaren skulle ha påverkats väsentligt när det gäller ökade kostnader och inte kunnat betala kostnaderna för att omedelbart genomföra nationella normer.
- (72) För investeringar som leder till att företagen går längre än de lägsta nivåer som krävs enligt unionsnormer kan kommissionen fortfarande anse att det inte föreligger någon stimulansseffekt, särskilt om sådana investeringar motsvarar de lägsta tekniska normer som finns tillgängliga på marknaden.
- (73) Om stödet inte leder till ett ändrat beteende hos stödmottagaren genom att stimulera ytterligare verksamheter har stödet ingen stimulansseffekt när det gäller främjandet av ett miljövänligt beteende i EU eller stärkandet av den europeiska energimarknadens funktion. Stöd kommer därför inte att godkännas i ärenden där det kan antas att samma verksamheter skulle bedrivas utan stödet.

5.1.5 Stödets proportionalitet

5.1.5.1 Allmänna villkor

- (74) Miljö- och energistöd måste alltid vara proportionellt. Ett stöd anses vara proportionellt om stödbeloppet per stödmottagare begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att uppnå det eftersträvade miljöskydds- eller energimålet.
- (75) Som allmän princip gäller att stöd anses vara begränsat till det minimum som krävs om stödbeloppet motsvarar merkostnaderna (netto) för att uppnå målet, jämfört med ett kontrafaktiskt scenario utan stöd. Merkostnader netto används för att jämföra skillnaden mellan de ekonomiska fördelarna med och kostnaderna (inklusive investering och drift) för det stödmottagande projektet jämfört med de ekonomiska fördelarna med och kostnaderna för det alternativa investeringsprojekt som företaget skulle genomföra utan stöd (kontrafaktiskt scenario).
- (76) Det är dock svårt att ta full hänsyn till alla ekonomiska fördelar som en extra investering ger ett företag⁴¹. För åtgärder som inte omfattas av en individuell bedömning kan därför en förenklad metod användas, där investeringens extrakostnader beräknas (dvs. utan hänsyn till driftfördelar och driftkostnader). Åtgärder som inte omfattas av en individuell bedömning anses vara proportionella om stödbeloppet inte överstiger en given procentenhet av de stödberättigande kostnaderna enligt definitionen nedan. Dessa högsta tillåtna stödnivåer fungerar även som ett tak för stöd som beviljas till anmälningspliktiga åtgärder.

---

⁴¹ Vissa slags fördelar, som en "miljövänlig profil" som stärks av en miljöinvestering är till exempel svåra att mäta.

Stödberättigande kostnader

- (77) Stödberättigande kostnader är extrakostnader för en investering i materiella tillgångar och/eller i immateriella tillgångar. De beräknas som den investeringskostnad som är direkt relaterad till det avsedda målet av gemensamt intresse och fastställs i tillämpliga fall med hänvisning till den kontrafaktiska situationen. Kostnader som inte är direkt kopplade till uppnåendet av miljö- eller energimålet är inte stödberättigande.
- (78) Stödberättigande kostnader fastställs enligt följande:
- (a) Om kostnaderna för att uppnå målet av gemensamt intresse kan urskiljas ur den totala investeringskostnaden som en separat investering (till exempel för att det miljövänliga elementet är en ”tilläggskomponent” till en befintlig anläggning och därför är lätt att urskilja) är det kostnaderna för den separata investeringen som utgör de stödberättigande kostnaderna.
  - (b) I alla övriga fall utgör de stödberättigande kostnaderna de extra investeringskostnaderna, som fastställs genom att den stödmottagande investeringen jämförs med den kontrafaktiska situationen i avsaknad av statligt stöd. Den korrekta kontrafaktiska situationen är kostnaden för en tekniskt jämförbar investering⁴² som troligen skulle genomföras även utan stöd⁴³ och som inte leder till att målet av gemensamt intresse uppnås eller till att målet endast nås i mindre utsträckning.
- (79) I bilaga 2 ges exempel på relevanta kontrafaktiska scenarier eller beräkningar av stödberättigande kostnader. Av dessa framgår vilka kontrafaktiska scenarier som bör användas i liknande fall.
- (80) För vissa åtgärder, särskilt åtgärder till stöd för integrerade projekt (t.ex. integrerade energieffektivitetsåtgärder) kan det vara svårt att fastställa ett kontrafaktiskt scenario. För sådana projekt kan kommissionen tänka sig att överväga ett underlag för att fastställa extrakostnaderna (t.ex. ett likviditetsgap). När det gäller investeringsprojekt som endast rör anläggande av ny infrastruktur som en del av ett projekt för fjärrvärme eller fjärrkyla, kan likviditetsgapet användas som underlag.

Högsta tillåtna stödnivåer

- (81) För att garantera förutsägbarhet och lika villkor tillämpar kommissionen de högsta tillåtna stödnivåer för investeringsstöd som anges i bilaga 2. Dessa högsta tillåtna stödnivåer avspeglar å ena sidan behovet av statligt ingripande (som fastställs utifrån marknadsmisslyckandets relevans) och den förväntade graden av snedvridning av konkurrens och handel å andra sidan.

---

⁴² Med en tekniskt jämförbar investering avses en investering med samma produktionskapacitet och alla övriga tekniska egenskaper (utom de som direkt sammanhänger med den extra investeringen för att nå det avsedda målet).

⁴³ Dessutom måste en sådan referensinvestering ur affärssynpunkt vara ett trovärdigt alternativ till den investering som bedöms.

- (82) Högre stödnivåer kan tillåtas för vissa typer av stöd eller om investeringen görs i en region som får stöd, men den får aldrig överstiga 100 % av de stödberättigande kostnaderna.
- (a) Stödnivån får ökas med [15] procentenheter för energi- och miljöinvesteringar i områden som får stöd som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget och med 5 procentenheter för energi- och miljöinvesteringar i områden som får stöd som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget. Kommissionen bedömer dessa ökningarna som motiverade med tanke på de olika nackdelar som dessa regioner kämpar med, som även kan hindra miljö- eller energiinvesteringar.
  - (b) Den högsta stödnivån kan ökas med 10 % för medelstora företag och med 20 % för små företag. Högre stödnivåer kan också krävas för små och medelstora företag, som å ena sidan kan dras med relativt större kostnader för att uppnå miljö- eller energimål jämfört med omfattningen av sin verksamhet och å andra sidan kan ha problem med ofullkomlighet på kapitalmarknaden, vilket begränsar deras förmåga att bära sådana kostnader. Risken för allvarlig snedvridning av konkurrens och handel minskas nämligen om stödmottagaren är ett litet eller medelstort företag.
  - (c) Högre stödnivåer kan vara motiverade under vissa omständigheter när det gäller miljöinnovation som kan åtgärda det dubbla marknadsmisslyckande som sammanhänger med de större risker som innovation är förknippad med i förening med projektets miljöaspekt. Detta gäller särskilt resurseffektivitetsåtgärder. Stödnivåerna får i sådana fall ökas med 10 procentenheter, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:
    - i Tillgången eller projektet på miljöinnovationsområdet måste vara någonting nytt eller en väsentlig förbättring jämfört med den senaste utvecklingen inom branschen i EU⁴⁴.
    - ii De förväntade miljövinster ska vara betydligt större än den förbättring som den allmänna tekniska utvecklingen i jämförbara verksamheter ger upphov till⁴⁵.
    - iii Tillgångarnas eller projektens innovativa karaktär innebär en uppenbar risk i tekniskt, marknadsmässigt eller ekonomiskt hänseende som är

⁴⁴ Medlemsstaterna kan visa att det är fråga om en nyhet t.ex. med hjälp av en exakt beskrivning av innovationen och av marknadsvillkoren för att lansera eller sprida den, där den jämförs med den senaste process- eller organisationsteknik som i allmänhet används av andra företag inom samma bransch.

⁴⁵ Om kvantitativa parametrar kan användas för att jämföra miljöinnovativ verksamhet med normal verksamhet som inte är innovativ, avses med "betydligt större" att den marginella förbättring som kan förväntas av miljöinnovativ verksamhet i form av minskade miljörisker eller föroreningar eller förbättrad energi- eller resurseffektivitet ska vara minst dubbelt så stor som den marginella förbättring som kan förväntas till följd av den allmänna utvecklingen av jämförbar verksamhet som inte är innovativ.

Om det föreslagna tillvägagångssättet inte lämpar sig i ett visst fall, eller om ingen kvantitativ jämförelse är möjlig, ska ansökan om statligt stöd innehålla en detaljerad beskrivning av den metod som används för att bedöma detta kriterium, för att garantera ett tillvägagångssätt som kan jämföras med den föreslagna metoden.

större än den risk som vanligen förknippas med jämförbara tillgångar eller projekt som inte är innovativa⁴⁶.

- (83) Kommissionen anser därför att stöd är förenligt om de stödberättigande kostnaderna är korrekt beräknade och de högsta stödnivåer som anges i bilaga 2 följs.
- (84) Om stödet till stödmottagaren beviljas genom ett verkligen konkurrensutsatt anbudsförfarande utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier får stödbeloppet uppgå till 100 % av de stödberättigande investeringskostnaderna⁴⁷. Ett sådant anbudsförfarande måste vara icke-diskriminerande och ge tillräckligt många företag möjlighet att delta. Dessutom måste budgeten i samband med anbudsförfarandet vara strikt begränsad i det avseendet att alla deltagare inte kan få stöd. Slutligen måste stödet beviljas på grundval av anbudsgivarens ursprungliga anbud, dvs. utan hänsyn till senare förhandlingar.
- (85) En specifik stödform kan vara system för handel med utsläppsrätter som kan omfatta statligt stöd. I sådana fall kan medlemsstaterna till exempel bevilja tillstånd och utsläppsrätter under deras marknadsvärde. Om den totala mängden utsläppsrätter som en medlemsstat beviljar är mindre än företagets väntade totala behov, blir den totala effekten på miljöskyddet positiv. Om de beviljade utsläppsrätterna inte täcker de enskilda företagets totala behov, måste de antingen minska sina föroreningar varvid de bidrar till att förbättra miljöskyddet eller köpa fler utsläppsrätter på marknaden och därmed betala en kompensation för sina föroreningar. För att begränsa snedvridningen av konkurrensen kan ingen övertilldelning av utsläppsrätter tillåtas, och åtgärder måste vidtas för att undvika onödiga inträdeshinder.

5.1.5.2 Kumulering av stöd

- (86) Stöd får beviljas samtidigt på grundval av flera stödordningar eller kumuleras med stöd för särskilda ändamål, förutsatt att det totala beloppet av statligt stöd för en verksamhet eller ett projekt inte överstiger de stödtag som fastställs i dessa riktlinjer. Unionsfinansiering som förvaltas centralt av kommissionen och inte står direkt eller indirekt under medlemsstatens kontroll⁴⁸ utgör inte statligt stöd. Om sådan unionsfinansiering kombineras med statligt stöd ska endast det statliga stödet övervägas för att fastställa om tröskelvärdena för anmälning och de högsta stödnivåerna följs, under förutsättning att det totala beloppet för den offentliga finansiering som beviljats för samma stödberättigande kostnad inte överstiger den eller de högsta stödnivåer som fastställs i de tillämpliga EU-bestämmelserna.

---

⁴⁶ Medlemsstaten ska kunna påvisa denna risk t.ex. med hjälp av följande faktorer: kostnaderna i förhållande till företagets omsättning, den tid som krävs för utvecklingen, väntade fördelar med miljöinnovationen jämfört med kostnaderna, sannolikheten för ett misslyckande.

⁴⁷ Anledningen är att det under sådana förhållanden kan antas att de respektive anbuderna återspeglar alla tänkbara fördelar som kan bli följden av den extra investeringen.

⁴⁸ Till exempel stöd som beviljas på grundval av kommissionens beslut 2010/670/EU (NER 300-finansiering) och förordning (EU) nr 1233/2010 om ändring av förordning (EG) nr 663/2009 (EEPR-finansiering), Horisont 2020 eller Cosme.

- (87) Stöd får inte kumuleras med stöd av mindre betydelse avseende samma stödberättigande kostnader, om en sådan kumulering skulle medföra en stödnivå som överstiger den högsta tillåtna stödnivån enligt dessa riktlinjer.

5.1.5.3 Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt investerings- och driftstöd

- (88) För individuellt stöd är det inte tillräckligt att det uppfyller de högsta stödnivåer som anges i detta avsnitt och i bilaga 2 för att garantera att det är proportionellt. Dessa högsta stödnivåer används som ett tak för individuellt stöd⁴⁹.
- (89) Som allmän regel gäller att stöd som ska anmälas individuellt anses vara begränsat till ett minimum om stödbeloppet motsvarar merkostnaderna netto av att genomföra investeringen, jämfört med ett kontrafaktiskt scenario där inget stöd beviljas. Alla relevanta kostnader och fördelar under projektets löptid måste beaktas.
- (90) Om inget specifikt alternativt projekt kan identifieras som ett kontrafaktiskt scenario kontrollerar kommissionen om stödbeloppet överstiger det minimum som behövs för att göra projektet tillräckligt lönsamt, till exempel öka dess internränta utöver den normala avkastning som tillämpas av det berörda företaget i andra investeringsprojekt av liknande slag. Om detta riktmärke inte finns tillgängligt kan företagets kapitalkostnader som helhet eller högre avkastning som är vanligt förekommande inom den berörda branschen användas för detta ändamål.
- (91) Medlemsstaten ska bevisa att stödbeloppet begränsas till ett minimum. Därför kan de beräkningar som används för att bedöma stimulans-effekten också användas för att bedöma om stödet är proportionellt. Medlemsstaten ska kunna påvisa stödets proportionalitet med hjälp av dokumentation t.ex. av det slag som avses i punkt 69.
- (92) När det gäller driftstöd som beviljas genom anbud anses individuellt stöd vara proportionellt om de allmänna villkoren är uppfyllda.

5.1.6 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

- (93) För att stödet ska vara förenligt måste de negativa effekterna av stödåtgärden när det gäller snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater vara begränsade och uppvägas av de positiva effekterna i form av bidrag till målet av gemensamt intresse.
- (94) Kommissionen identifierar två huvudsakliga typer av snedvridning av handel och konkurrens. Dessa är snedvridning av produktmarknaden och lokaliseringseffekter. Båda typerna kan leda till ineffektiv resursallokering (som undergräver den inre marknadens ekonomiska resultat) och till fördelningsproblem (dvs. hur den ekonomiska aktiviteten fördelar sig mellan olika regioner).

---

⁴⁹ Om stöd för särskilda ändamål beviljas fastställs taket genom en jämförelse med representativa branschuppgifter som motsvarar ett tak för stöd för särskilda ändamål som beviljats på grundval av en stödordning.

- (95) Stöd för miljöändamål tenderar till sin natur att gynna miljövänliga produkter och tekniker på bekostnad av andra, mer förorenande produkter och tekniker. Denna stödeffekt betraktas i princip inte som en otillbörlig snedvridning av konkurrensen eftersom den till sin natur är förknippad med stödets syfte (miljöanpassning av ekonomin). När kommissionen bedömer eventuella negativa effekter av beaktar den åtgärdens totala miljöeffekt när den tittar på dess negativa inverkan på marknadspositionen, och därmed på vinsten, för företag som inte får stöd. Kommissionen bedömer särskilt snedvridande effekter för konkurrenter som också driver en miljövänlig verksamhet, även utan stöd. Ju mindre den väntade miljöeffekten av åtgärden i fråga är, desto viktigare är det att undersöka hur den påverkar marknadsandelar och vinst för konkurrerande teknik i stort.
- (96) En eventuellt skadlig effekt av statligt stöd för miljö- och energiändamål är att det hindrar marknadsmekanismerna från att leverera effektiva resultat genom att de mest effektiva och innovativa producenterna belönas och de minst effektiva pressas att förbättra sin effektivitet, omstrukturera sin verksamhet eller lämna marknaden. Det kan leda till en situation där effektivare eller mer innovativa konkurrenter (t.ex. konkurrenter med en annorlunda, kanske till och med ännu renare teknik) som annars skulle ha kunnat komma in på eller utvidga sin verksamhet på marknaden inte kan göra detta till följd av stöd som beviljats vissa företag. Ingripanden i en konkurrensutsatt process för in- och utträde på marknaden kan på lång sikt hämma innovationen och sakta ned branschomfattande produktivitetsförbättringar.
- (97) Stödet kan också ha en snedvridande effekt genom att öka eller upprätthålla en betydande marknadsmakt för stödmottagaren. Även om stödet inte direkt förstärker en betydande marknadsmakt kan detta ske indirekt genom att befintliga konkurrenter avskräcks från att utöka sin verksamhet eller förmås att lämna marknaden, eller genom att nya konkurrenter avskräcks från att komma in på marknaden.
- (98) Förutom snedvridningar på produktmarknaderna kan stöd även påverka handeln och valet av lokalisering. Dessa snedvridningar kan uppstå bland medlemsstaterna, antingen när företag konkurrerar över gränserna eller överväger att lokalisera sina investeringar på annat håll. Stöd som syftar till att upprätthålla den ekonomiska aktiviteten i en region eller locka bort den från andra regioner inom den inre marknaden kanske inte direkt leder till snedvridning av produktmarknaden, men verksamheter eller investeringar flyttas från en region till en annan utan nettomiljöeffekter.

Uppenbara negativa effekter

- (99) I princip är det nödvändigt att analysera stödåtgärden och det sammanhang den tillämpas i för att kunna fastställa i vilken utsträckning stödåtgärden kan anses vara snedvridande. Vissa situationer kan dock identifieras där de negativa effekterna är klart större än eventuella positiva effekter, vilket innebär att stödet inte kan anses vara förenligt med den inre marknaden.

- (100) Kommissionen fastställer högsta tillåtna stödnivåer. Dessa stödnivåer är ett grundläggande krav för förenlighet, där syftet är att förhindra att statligt stöd används till projekt där förhållandet mellan stödbelopp och stödberättigande kostnader anses vara mycket högt och med särskilt stor sannolikhet snedvridande.
- (101) Stöd för miljö- och energiändamål som endast leder till att en ekonomisk aktivitet lokaliseras på annat håll utan att förbättra den befintliga nivån på miljöskyddet i medlemsstaten i fråga anses inte förenligt.

5.1.6.1 Allmänna villkor

- (102) När kommissionen bedömer de negativa effekterna av stödåtgärden kommer den att fokusera sin analys av snedvridningen av konkurrensen på miljö- och energistödets förutsebara effekter på konkurrensen mellan företag på de produktmarknader som påverkas och den ekonomiska aktivitetens lokalisering. Om statliga stödåtgärder är väl riktade mot det marknadsmisslyckande som de är avsedda att korrigeras är risken för att stödet kommer att snedvrider konkurrensen på ett otillbörligt sätt mer begränsad.
- (103) Om stödet är proportionellt och begränsat till de extra investeringskostnaderna dämpas i princip den negativa effekten av stödet. Även när stödet är nödvändigt och proportionellt kan det emellertid leda till en förändring av stödmottagarnas beteende, vilket snedvrider konkurrensen. Ett företag som drivs i vinstsyfte höjer i regel nivån på miljöskyddet utöver de obligatoriska kraven endast om det anser att det åtminstone marginellt ger företaget en fördel av något slag.
- (104) För att begränsa snedvridningen av konkurrens och handel till ett minimum lägger kommissionen stark vikt vid urvalsprocessen. Urvalsprocessen bör när så är möjligt genomföras på ett icke-diskriminerande, tydligt och öppet sätt, utan att i onödan utesluta företag som eventuellt konkurrerar med projekt som siktar mot samma miljö- eller energimål. Urvalsprocessen bör leda till att sådana stödmottagare väljs som kan sträva mot samma miljö- eller energimål med hjälp av det lägsta stödbeloppet eller på det mest kostnadseffektiva sättet.
- (105) I sin bedömning av stödets snedvridande effekter tar kommissionen särskilt hänsyn till följande faktorer:
- (a) *Minskning av eller kompensation för produktionskostnaderna per enhet:* om den nya utrustningen⁵⁰ leder till lägre kostnader per producerad enhet jämfört med en situation utan stöd eller om stödet kompenserar för en del av driftskostnaden är det sannolikt att stödmottagaren kommer att öka sin försäljning. Ju större priselasticitet en produkt har desto större är den eventuella snedvridningen av konkurrensen.
  - (b) *Miljövänligare produktionsprocess:* om stödmottagaren uppnår en miljövänligare produktionsprocess och om det är vanligt att genom märkning eller image differentiera produkten gentemot konsumenterna på grundval av miljöskyddsnivån, är det sannolikt att stödmottagaren kan öka

---

⁵⁰ Det kan hända att beräkningen av extrakostnader inte helt täcker alla driftsfördelar, eftersom fördelarna inte dras av under investeringens livstid. Vissa typer av fördelar, t.ex. kopplade till ökad produktivitet och ökad produktion med oförändrad kapacitet, kan också vara svåra att beakta.

sin försäljning. Ju större preferens konsumenterna har för produkter med goda miljöegenskaper desto mer kan konkurrensen snedvridas.

- (c) *Ny produkt*: om det stödmottagarna tar fram en ny produkt eller en produkt av högre kvalitet är det sannolikt att de ökar sin försäljning och kanske får fördelen att vara först. Ju större preferens konsumenterna har för produkter med goda miljöegenskaper desto mer snedvrids konkurrensen.

5.1.6.2 Ytterligare villkor för individuellt anmälningspliktigt stöd

- (106) Medlemsstaten måste se till att de snedvridande effekter som beskrivs ovan är begränsade. När kommissionen bedömer individuellt stöd tar den förutom de faktorer som tas upp i avsnitt 5.1.6.1 dessutom hänsyn till om stödet
  - (a) upprätthåller ineffektiv produktion och därmed förhindrar produktivitetstillväxten inom sektorn,
  - (b) snedvrider dynamiska incitament,
  - (c) ger upphov till marknadsstyrka eller utestängande agerande,
  - (d) på ett konstgjort sätt ändrar handelsflöden eller platsen för produktion.
- (107) För att bedöma stödets kumulativa effekt kan kommissionen överväga planerat införande av andra stödordningar på energi- och miljöområdet än dem som anmälts och som direkt eller indirekt gynnar stödmottagaren.
- (108) Kommissionen bedömer också om stödet leder till att vissa områden drar nytta av förmånligare produktionsvillkor, särskilt på grund av relativt sett lägre produktionskostnader tack vare stödet eller på grund av att högre produktionsnormer uppnås tack vare stödet. Det kan leda till att företag stannar kvar i eller förlägger verksamhet till stödområdena eller att handelsflöden förskjuts mot stödområdet. I sin analys av anmälningspliktigt individuellt stöd tar kommissionen därför hänsyn till eventuella belägg för att stödmottagaren har övervägt alternativ lokalisering.

5.1.7 Öppenhet

- (109) Medlemsstaterna ska på en central webbplats, eller på en enda webbplats som samlar information från flera webbplatser (t.ex. regionala webbplatser), offentliggöra åtminstone följande information om de anmälda statliga stödordningarna: Den fullständiga texten till den anmälda stödordningen och dess genomförandebestämmelser, beviljande myndighet, namn på de individuella stödmottagarna, form (stödinstrument) och stödbelopp som beviljats varje stödmottagare, typ av stödmottagare (små och medelstora företag/stora företag) den region (på Nuts-nivå 2) där stödmottagaren är belägen samt den ekonomiska sektor som stödmottagaren har sin huvudsakliga verksamhet i, på Nace-gruppnivå. Dessa krav gäller även i tillämpliga delar för stöd för särskilda ändamål. Denna information ska offentliggöras när beslutet om att bevilja stödet

har fattats, bevaras minst tio år och finnas tillgänglig för allmänheten utan begränsningar⁵¹.

---

⁵¹ Denna information bör uppdateras regelbundet (t.ex. var sjätte månad) och finnas tillgänglig i ett generiskt format.

5.2 Stöd till energi från förnybara källor

- (110) EU har satt upp långtgående mål för klimatförändringar och hållbar energi, särskilt i sin Europa 2020-strategi. Insatserna för att uppnå dessa mål stöds redan genom ett antal EU-rättsakter, till exempel EU:s system för handel med utsläppsrätter, direktivet om förnybar energi och direktivet om bränslekvalitet. Genomförandet av dessa rättsakter leder emellertid inte alltid till det effektivaste marknadsresultatet och under vissa omständigheter kan statligt stöd därför vara ett lämpligt instrument för att bidra till att uppnå EU:s mål och relaterade nationella mål.
- (111) EU:s system för handel med utsläppsrätter och koldioxidskatter leder till exempel till en internalisering av kostnaderna för växthusgasutsläpp. Dessa kostnader kanske inte (ännu) är helt internaliserade, och här kan statligt stöd vara en drivfjäder för att uppnå de relaterade, men olika, EU-målen för förnybar energi. Om kommissionen inte har belägg för motsatsen anser den därför att ett marknadsmisslyckande kvarstår, som kan korrigeras med hjälp av stöd till förnybar energi.
- (112) För att ge medlemstaterna möjlighet att uppnå sina mål enligt Europa 2020-strategin anser kommissionen att stödet är lämpligt och att dess snedvridande effekter är begränsade under förutsättning att alla andra villkor är uppfyllda.
- (113) När det gäller stöd till vattenkraftproduktion är det viktigt att tänka på att sådan produktion kan ha en tvådelad effekt. Å ena sidan kan sådant stöd ha en positiv inverkan i form av låga utsläpp av växthusgaser, och å andra sidan kan det även ha en negativ inverkan på vattensystem och biologisk mångfald. När medlemsstaterna beviljar stöd till vattenkraft måste de därför följa bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område⁵², särskilt artikel 4.7 om kriterier för när nya modifieringar av vattenförekomster är tillåtna.
- (114) Stöd till energi från förnybara energikällor kan beviljas som investerings- eller driftstöd. För investeringsstödordningar och individuellt anmält investeringsstöd gäller villkoren i avsnitt 5.1. Investeringsstöd till anläggningar som producerar biobränsle får endast beviljas till anläggningar som inte producerar biobränsle av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor enligt definitionen i kommissionens förslag COM(2012) 595⁵³.
- (115) För driftstödordningar tillämpas den allmänna bestämmelsen i avsnitt 5.1, som ändras av de särskilda bestämmelser som anges i detta underavsnitt. För

---

⁵² EGT L 327, 22.12.2000, s. 1.

⁵³ När direktivet har antagits kommer kommissionen att tillämpa definitionerna i den slutliga texten.

individuellt anmält driftstöd gäller villkoren i avsnitt 5.1, i tillämpliga fall med hänsyn till de ändringar för driftstödordningar som införs genom detta underavsnitt.

- (116) Kommissionen godkänner sådana stödsystem för en period på högst tio år. Om stödordningen fortsätter ska en sådan åtgärd återanmälas efter den perioden.
- (117) Stöd anses endast vara förenligt om det beviljas till hållbara former av förnybar energi enligt definitionen i EU:s rättsliga ram. När det gäller biobränslen anser kommissionen att endast avancerade biobränslen bör vara stödberättigande under perioden efter 2020.
- (118) Unionen har fastställt ett övergripande mål för andelen energi från förnybara energikällor i den slutliga energiförbrukningen och har omsatt detta mål i obligatoriska nationella mål. Direktivet om förnybar energi⁵⁴ innehåller samarbetsmekanismer⁵⁵ för att underlätta gränsöverskridande stöd för att uppnå nationella mål. Driftstödordningar bör i princip vara öppna för andra EES-länder och fördragsslutande parter till energigemenskapen i syfte att begränsa övergripande snedvridande effekter. På så sätt minimeras kostnaderna för medlemsstaterna, i det enda syftet att uppnå de nationella målen för förnybar energi enligt EU-lagstiftningen. Medlemsstaterna kan emellertid vilja införa en samarbetsmekanism innan de tillåter gränsöverskridande stöd, eftersom produktion från anläggningar i andra länder annars inte räknas mot deras nationella mål enligt direktivet om förnybar energi. Kommissionen kräver därför inte att stödordningar ska vara öppna för andra EES-länder eller länder som tillhör energigemenskapen om medlemsstaterna vederbörligen kan motivera varför de inte inför en samarbetsmekanism.HIT
- (119) Stöd till el från förnybara energikällor bör i princip bidra till att integrera förnybar elenergi på marknaden. Detta kanske inte är genomförbart eller lämpligt för vissa tekniker för förnybar energi eller små anläggningar. I sådana fall kan särskilda stödåtgärder behövas för att främja mindre utvecklade tekniker för förnybar energi som kan bidra till utfasningen av fossila bränslen inom energisektorn på längre sikt⁵⁶. I sin bedömning skiljer kommissionen därför mellan stöd till mer och mindre utvecklade tekniker, beroende på hur stor andel av elförbrukningen som varje teknik uppnår. I dessa riktlinjer anses tekniker med en andel på minst [0,5–3] % av elproduktionen på EU-nivå utgöra utvecklade tekniker och tekniker med en mindre andel anses vara mindre utvecklade. Särskilda villkor för

---

⁵⁴ Direktiv 2009/29/EG.

⁵⁵ Samarbetsmekanismer som garanterar att förnybar energi som producerats i en medlemsstat kan räknas av mot en annan medlemsstats mål.

⁵⁶ I detta sammanhang bör miljö- och teknikprestandakriterier som kännetecknar det långsiktiga perspektivet för innovativa tekniker beaktas.

småskaliga projekt och första projekt i kommersiell skala för biomassa och biobränslen inbegrips också för att avspegla deras särskilda egenskaper.

I Stöd som beviljas genom inmatningspremier eller inmatningspriser

Stöd till utvecklade tekniker för produktion av elektricitet från förnybara källor

(120) För utvecklade tekniker anses driftstöd till nya anläggningar förenligt om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- (a) Stödet beviljas genom ett verkligen konkurrensutsatt anbudsförfarande⁵⁷ utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier.
- (b) Alla producenter som producerar el från förnybara energikällor kan lämna anbud för stöd på ett icke-diskriminerande sätt.

Om så behövs för att garantera en viss mix av el producerad av förnybara källor kan medlemsstaterna ställa krav på ett minsta antal olika förnybara energikällor för att motta stöd utan att ange källorna i förväg. Medlemsstaterna kan också undanta el från de specifika förnybara energikällorna i vissa geografiska områden om så krävs för att säkra elnätets stabilitet.

För att begränsa effekterna på råvarumarknaderna får medlemsstaterna undanta eller begränsa energiproduktion med biomassa från anbudsförfarandet. Inget annat driftstöd får beviljas nya anläggningar som producerar el från biomassa och som undantas enligt den här bestämmelsen.

- (c) Stödet beviljas genom en inmatningspremie eller motsvarande åtgärder som omfattar direkt saluföring av den producerade elen.
- (d) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.

[Synpunkter på genomförandet av detta villkor är särskilt välkomna.]

- (e) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.
- (f) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.

Stöd till mindre utvecklade tekniker för produktion av elektricitet från förnybara källor

---

⁵⁷ Tillräckligt många företag bör delta för att anbudsförfarandet ska bli konkurrensutsatt. Budgeten i samband med anbudsförfarandet bör vara strikt begränsad i det avseendet att alla deltagare inte kan få stöd, och stödet bör beviljas på grundval av anbudsgivarens ursprungliga anbud. Anbudsförfarandet kan dessutom vara indelat i flera steg (med ett tak eller ett reservationspris vid olika steg i anbudsförfarandet) för att säkerställa en konkurrensutsatt anbudsförfarande som inte leder till överkompensation.

- (121) För mindre utvecklade tekniker anses driftstöd förenligt om de uppfyller villkoren för utvecklade tekniker eller om vart och ett av följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet per energienhet överstiger inte skillnaden mellan de totala medelkostnaderna för att producera energi med den berörda tekniken och marknadspriset för det berörda energislaget. Produktionskostnaderna uppdateras årligen, åtminstone var [sjätte månad] eller varje [1 GW] installerad ny kapacitet.
  - (b) Stödet beviljas genom en inmatningspremie eller motsvarande åtgärder som omfattar direkt saluföring av den producerade elen.
  - (c) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.
  - (d) Investeringsstödet dras av från produktionskostnaderna.
  - (e) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.
- (122) Samma villkor gäller för stöd till energi från andra förnybara källor än el, med undantag för punkt 122 a och b.

Stöd till första projekt i kommersiell skala och små anläggningar som producerar el från förnybara källor

- (123) Medlemsstaterna får bevilja stöd till första anläggningar i kommersiell skala och små anläggningar med en elproduktionskapacitet på mindre än [1] MW, förutom vindenergi, där ett tröskelvärde på [5 MW av 3 produktionsenheter] gäller, på grundval av inmatningspremier och enligt de villkor som anges i punkt 122 a, d och e. Små anläggningar med en gemensam anslutningspunkt till elnätet anses utgöra en enda anläggning.

Stöd till befintliga biomassaanläggningar efter avskrivning

- (124) Till skillnad från de flesta andra förnybara energikällor kräver biomassa relativt sett mindre investeringskostnader, men driftskostnaderna är högre. Högre driftskostnader kan förhindra en biomassaanläggning⁵⁸ från att bedriva verksamhet även efter det att anläggningen avskrivits eftersom de variabla driftskostnaderna kan vara högre än de marginella intäkterna. En befintlig anläggning kan däremot drivas genom att använda fossilt bränsle som insatskälla i stället för biomassa om användningen av fossilt bränsle som insats är mer ekonomiskt fördelaktig än biomassa. För att bibehålla användning av biomassa i båda fallen kan kommissionen anse att sådant stöd är förenligt.

---

⁵⁸ Detta inkluderar produktion av biogas, där förhållandena är desamma.

- (125) Kommissionen anser att driftstöd till biomassa efter en avskrivning av en anläggning är förenligt om medlemsstaten kan visa att stödmottagarens variabla driftskostnader efter avskrivningen fortfarande är högre än marknadspriset för den berörda energin och under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet beviljas endast på grundval av energi som producerats från förnybara källor.
  - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
  - (c) En övervakningsmekanism finns för att kontrollera om de variabla driftskostnaderna fortfarande är högre än marknadspriset på energi. Övervakningsmekanismen ska baseras på uppdaterad information om produktionskostnaderna och övervakningen ska ske minst en gång om året.
- (126) Kommissionen anser att driftstöd till biomassa efter en avskrivning av en anläggning är förenligt om medlemsstaten kan visa att användning av fossilt bränsle som insats är mer fördelaktigt än användning av biomassa, och under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet beviljas endast på grundval av energi som producerats från förnybara källor.
  - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
  - (c) Trovärdiga bevis lämnas som visar att stödmottagaren utan stödet skulle gå över från användning av biomassa till fossilt bränsle.
  - (d) En övervakningsmekanism finns för att kontrollera att användningen av fossila bränslen är mer fördelaktig än användning av biomassa. Övervakningsmekanismen ska baseras på uppdaterad information om produktionskostnaderna och övervakningen ska ske minst en gång om året.

II Stöd som beviljas genom certifikat

- (127) Medlemsstaterna kan bevilja stöd till förnybara energikällor genom att utnyttja marknadsmekanismerna, såsom gröna certifikat. Tack vare dessa marknadsmekanismer⁵⁹ kan alla producenter av förnybar energi dra indirekt nytta av en garanterad efterfrågan på den energi de producerar, till ett högre pris än marknadspriset på konventionell energi. Priset på gröna certifikat är inte fastställt

---

⁵⁹ Enligt sådana mekanismer kan elleverantörerna till exempel vara skyldiga att leverera en viss andel av energin i form av förnybar energi.

på förhand, utan är ett resultat av förhållandet mellan utbud och efterfrågan på marknaden.

- (128) Kommissionen anser att detta stöd är förenligt om medlemsstaterna kan lämna tillräckliga bevis för att sådant stöd i) är nödvändigt för att garantera lönsamheten för den berörda energikällan, ii) stödordningen inte sammantaget leder till överkompensation över tiden och mellan tekniker eller för individuella mindre utvecklade tekniker i den utsträckning bandning införs, och iii) inte avskräcker producenter av förnybar energi från att öka sin konkurrenskraft.
- (129) När det gäller utvecklade tekniker anser kommissionen att det är särskilt viktigt att inga olika stödnivåer genom gröna certifikat tillämpas och att
- (a) alla producenter som investerar i användning av förnybara energikällor kan motta stöd i form av gröna certifikat på ett icke-diskriminerande sätt,

Om så behövs för att garantera en viss mix av förnybara energikällor kan medlemsstaterna ställa krav på ett minsta antal olika förnybara elkällor för att motta stöd utan att i förväg ange vilka tekniker som ska nyttjas för användningen av dessa resurser.
  - (b) För att begränsa effekterna på råvarumarknaderna får medlemsstaterna undanta energiproduktion med biomassa från mottagande av gröna certifikat. Inget annat driftstöd får beviljas nya anläggningar som producerar el från biomassa och som undantas enligt den här bestämmelsen.
  - (c) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.
  - (d) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.
- (130) När det gäller mindre utvecklade tekniker anser kommissionen att det är särskilt viktigt att inga olika stödnivåer genom gröna certifikat tillämpas och att
- (a) stödordningen för varje differentierad nivå inte sammantaget leder till överkompensation.
  - (b) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.
  - (c) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.
- (131) Medlemsstaterna får bevilja stöd till första anläggningar i kommersiell skala och små anläggningar med en elproduktionskapacitet på mindre än [1] MW, förutom vindenergi, där ett tröskelvärde på [5 MW av 3 produktionsenheter] gäller, under

förutsättning att stödet inte överstiger skillnaden mellan kostnaden för att producera energi från förnybara källor⁶⁰ och marknadspriset för det berörda energislaget. Små anläggningar med en gemensam anslutningspunkt till elnätet anses utgöra en enda anläggning.

III. Stöd som beviljas till biobränslen och biovätskor⁶¹

- (132) I direktivet om förnybar energi fastställs ett mål på 10 % för andelen förnybar energi inom transportsektorn senast 2020. Kommissionen har också lagt fram förslag⁶² för att öka klimatfördelarna med biobränslen i EU. För att öka andelen förnybar energi inom transportsektorn kan statligt stöd behövas för att stimulera användningen av mer hållbara biobränslen. Stöd ska endast beviljas till hållbara biobränslen.
- (133) Kommissionen anser att stödet inte höjer nivån på miljöskyddet och att det därför inte är förenligt om det beviljas till biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor som omfattas av en försörjnings- eller inblandningsskyldighet⁶³.

Biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor

- (134) Kommissionen anser att driftstöd till biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor enligt definitionen i sitt förslag COM(2012) 595⁶⁴ är förenligt om vart och ett av följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet beviljas genom ett verklig konkurrensutsatt anbudsförfarande⁶⁵ utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier.
  - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
  - (c) Alla biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna är stödberättigande.
  - (d) Stöd beviljas endast till anläggningar som inledde sin verksamhet före den 31 december 2013.

⁶⁰ Produktionskostnaderna får inkludera avskrivning av extra investeringar för miljöskydd och en normal avkastning som inte överstiger normala riktvärden inom branschen.

⁶¹ Hänvisningarna till biobränslen i dessa riktlinjer gäller även biovätskor.

⁶² KOM(2012) 595.

⁶³ En skyldighet att leverera biobränslen på marknaden måste gälla, inklusive ett påföljdssystem.

⁶⁴ När direktivet har antagits kommer kommissionen att tillämpa definitionerna i den slutliga texten.

⁶⁵ Tillräckligt många företag bör delta för att anbudsförfarandet ska bli konkurrensutsatt. Budgeten i samband med anbudsförfarandet bör vara strikt begränsad i det avseendet att alla deltagare inte kan få stöd, och stödet bör beviljas på grundval av anbudsgivarens ursprungliga anbud. Anbudsförfarandet kan dessutom vara indelat i flera steg (med ett tak eller ett reservationspris vid olika steg i anbudsförfarandet) för att säkerställa en konkurrensutsatt anbudsförfarande som inte leder till överkompensation.

- (e) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.
- (f) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.

Avancerade biobränslen

- (135) Driftstöd till andra biobränslen än biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor kan anses förenliga om villkoren för biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor eller vart och ett av följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet är inte större än skillnaden mellan kostnaden för produktion av energi från förnybara energikällor⁶⁶ och marknadspriset för det berörda energislaget. Produktionskostnaderna ska uppdateras åtminstone [vartannat] år för att se till att detta villkor är uppfyllt.
  - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
  - (c) Investeringsstödet dras av från produktionskostnaderna.
  - (d) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.

Stöd till biobränslen genom punktskatter eller sänkta skattesatser

- (136) När driftstöd till biobränslen beviljas genom punktskatter eller skattelättnader är de villkor som anges i punkterna 135 och 136 inte lämpliga. Kommissionen bedömer därför om medlemsstaten kan visa att produktionskostnaderna⁶⁷ är högre än marknadspriset för det berörda energislaget. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till de priser som noteras på berörda börser för att visa en rimlig nivå på produktionskostnaderna.
- (137) För att stimulera användning av andra biobränslen än biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor begränsas driftstöd till dessa biobränslen till [50] % av de extrakostnader som fastställs i punkt 136 a. Ett differentierat tillvägagångssätt får endast tillämpas på andra biobränslen än biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor.

5.3 Energieffektivitetsåtgärder, inklusive kraftvärme samt fjärrvärme och fjärrkyla

---

⁶⁶ Produktionskostnaderna får inkludera avskrivning av extra investeringar för miljöskydd och en normal avkastning som inte överstiger normala riktvärden inom branschen.

⁶⁷ Se fotnot 14.

- (138) EU har satt upp som mål att år 2020 ha uppnått primärenergibesparingar på 20 %. I detta sammanhang har EU antagit direktivet om energieffektivitet (nedan kallat *energieffektivitetsdirektivet*)⁶⁸. I direktivet fastställs en gemensam ram för att främja energieffektiviteten inom unionen med det övergripande syftet att uppnå unionens överordnade 2020-mål för energieffektivitet och bana väg för ytterligare energieffektivitet därefter.

Gemensamt mål

- (139) Genom undantag från avsnitt 5.1.1 och för att se till att stödet bidrar till en högre nivå på miljöskyddet är stöd till fjärrvärme och fjärrkyla samt kraftvärme endast förenligt om det beviljas till högeffektiv kraftvärme och energieffektiv fjärrvärme och fjärrkyla. För åtgärder som medfinansieras av de europeiska struktur- och investeringsfonderna kan medlemsstaterna grunda sig på motiveringarna i de relevanta operativa programmen.
- (140) En kärnprincip i EU:s lagstiftning om avfall är den så kallade avfallshierarkin, där de olika avfallsbehandlingsmetoderna prioriteras⁶⁹. Statligt stöd till kraftvärme- och fjärrvärmeanläggningar som använder avfall, inklusive spillvärme, som insatsbränsle kan bidra på ett positivt sätt till miljöskyddet, under förutsättning att de inte kringgår denna princip.
- (141) För att visa hur ett individuellt anmält stöd bidrar till att höja nivån på miljöskyddet kan medlemsstaterna, så långt som möjligt i kvantifierbara termer, använda en rad olika indikatorer. Särskilt användbara indikatorer är mängd sparad energi till följd av bättre, lägre energiprestanda och högre energiproduktivitet eller effektivitetsvinster genom minskad energiförbrukning och reducerat insatsbränsle.

Behov av statligt stöd

- (142) Såsom anges i punkt 42 inriktas energieffektivitetsåtgärder på negativa externa effekter genom att skapa individuella incitament att uppnå miljömål för energieffektivitet och minskade utsläpp av växthusgaser. Ett särskilt marknadsmisslyckande som kan uppstå på energieffektivitetsområdet är energieffektivitetsåtgärder för byggnader. När renoveringsarbeten i byggnader övervägs är det vanligen inte fastighetsägaren, som normalt bär renoveringskostnaderna, som får nytta av energieffektivitetsåtgärderna, utan hyresgästerna. Kommissionen anser därför att statligt stöd kan behövas för att främja investeringar i energieffektivitet så att målen i energieffektivitetsdirektivet kan nås.

Stimulanseffekt

---

⁶⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁶⁹ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) materialåtervinning, d) annan återvinning, t.ex. energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (ramdirektivet om avfall) (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

- (143) Stödets stimulanseffekt bedöms på grundval av de villkor som anges i avsnitt 5.1 i dessa riktlinjer.
- (144) När det gäller energieffektivitetsdirektivet påminner kommissionen om att medlemsstaterna enligt direktivet är skyldiga att uppnå vissa mål, bland annat för energieffektiv renovering av byggnader och slutlig energiförbrukning. Energirevisioner är emellertid endast obligatoriska för företag som inte utgör små och medelstora företag enligt direktivet. Statligt stöd kan därför beviljas små och medelstora företag som genomför energirevisioner. Detta påverkar inte bedömningen av stimulanseffekter av statligt stöd till energieffektivitetsåtgärder som föreskrivs i eller utförs till följd av energirevisioner eller åtgärder enligt andra verktyg, till exempel energi- och miljöförvaltningssystem.

Lämplighet

- (145) Statligt stöd kan anses vara ett lämpligt instrument för att finansiera energieffektivitetsåtgärder. Vid bedömningen av statligt stöd som beviljas särskilt för energieffektiv renovering av byggnader kan ett finansiellt instrument som inrättas av medlemsstaterna för att finansiera renoveringsarbeten anses vara ett lämpligt instrument för beviljande av statligt stöd.
- (146) För energieffektivitetsåtgärder kan förskott med återbetalningsskyldighet anses vara ett lämpligt instrument för statligt stöd, särskilt om intäkterna från energieffektivitetsåtgärden är osäkra.

Proportionalitet

Investeringsstöd

- (147) De stödberättigande kostnaderna fastställs som den extra investeringskostnad som anges i punkt 79. För energieffektivitetsåtgärder kan det vara särskilt svårt att fastställa ett kontrafaktiskt scenario, i synnerhet när det gäller integrerade projekt. För sådana projekt kan kommissionen tänka sig att överväga ett underlag för att fastställa de stödberättigande kostnaderna enligt vad som anges i punkt 81.
- (148) De stödnivåer som anges i bilaga 1 gäller.

Driftstöd till energieffektivitetsåtgärder

- (149) Genom undantag från avsnitt 5.1.5 anser kommissionen att driftstöd för energieffektivitet är proportionellt endast om följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet är begränsat till att kompensera för extra produktionskostnader (netto) som investeringen ger upphov till, med beaktande av de fördelar energisparande ger upphov till⁷⁰. När driftstödsbeloppet fastställs måste eventuellt investeringsstöd som företaget har fått för den nya anläggningen dras av från produktionskostnaderna.
- (b) Driftstödet varaktighet är begränsad till fem år.

Driftstöd till kraftvärme med hög energieffektivitet

- (150) Driftstöd får beviljas till högeffektiva kraftvärmeanläggningar.

---

⁷⁰ Med begreppet produktionskostnader avses nettot minus allt stöd, men inklusive en normal vinst.

- (a) Till företag som säkerställer samhällsomfattande distribution av kraftvärme då produktionskostnaderna för värme och el ligger över marknadspriset.
  - (b) För industriell användning av kraftvärmeproduktion, om det kan visas att kostnaden för att producera en energienhet med denna teknik är högre än marknadspriset för en konventionell energienhet.
- (151) Driftstöd till produktion från nya kraftvärmeanläggningar får beviljas på grundval av de villkor som gäller för driftstöd till energi från utvecklade förnybara tekniker enligt vad som anges i avsnitt 5.2.
- (152) Driftstöd till produktion från befintliga kraftvärmeanläggningar får beviljas på grundval av de villkor som gäller för driftstöd till befintliga biomassaanläggningar enligt vad som anges i avsnitt 5.2.

5.4 Stöd till resurseffektivitet, särskilt stöd till avfallshantering

5.4.1 Resurseffektivitet

- (153) Europa 2020-strategins huvudinitiativ ”Ett resurseffektivt Europa” inriktas på hållbar tillväxt genom att nya affärsmöjligheter identifieras och skapas, bland annat genom nya och innovativa produktionssätt. Huvudinitiativet stakar ut hur tillväxt kan uppnås samtidigt som resursanvändningen minskas och den övergripande miljöpåverkan begränsas.
- (154) De marknadsmisslyckanden som beskrivs i punkt 42 är särskilt relevanta för resurseffektivitet. Marknadsmisslyckandena på detta område hanteras ofta inte genom annan politik eller åtgärder, till exempel beskattning eller reglering. I sådana fall kan statligt stöd vara nödvändigt.
- (155) För individuella åtgärder ska medlemsstaterna visa kvantifierbara fördelar på detta politikområde, till exempel mängd sparade resurser eller resurseffektivitetsvinster.
- (156) Med tanke på de nära kopplingarna till innovativa produktionssätt påminner kommissionen om att resurseffektivitetsfrämjande åtgärder om de relevanta kriterierna är uppfyllda kan omfattas av en extra ekoinnovationsbonus enligt vad som anges i punkt 83.

5.4.2 Stöd till avfallshantering

- (157) Förebyggande, återanvändning och återvinning av avfall är en av de viktigaste prioriteringarna i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram. En kärnprincip i EU:s lagstiftning om avfall är den så kallade avfallshierarkin, där de olika avfallsbehandlingsmetoderna prioriteras⁷¹. En annan kärnaspekt som beskrivs i punkt 51 är principen att förorenaren betalar, vilken innebär att det är företagen som får stå för kostnaderna för miljöskador som orsakas till följd av deras verksamhet.
- (158) Statligt stöd till avfallshantering (inklusive återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning) kan ge ett positivt bidrag till miljöskyddet, under förutsättning att dessa principer inte kringgås. Detta omfattar återanvändning eller återvinning av vatten eller mineraler som annars skulle förbli oanvänt som avfall. Mot bakgrund av principen att förorenaren betalar bör företag som genererar avfall inte befrias från kostnaderna för behandlingen av avfallet. Den normala funktionen hos marknaden för sekundära material får inte heller påverkas negativt.
- (159) Genom undantag från punkt 38 och följande anser kommissionen att stöd till avfallshantering tjänar ett gemensamt intresse enligt de principer för avfallshantering som anges ovan om följande villkor uppfylls samtidigt:
  - (a) Syftet med investeringen är att minska det avfall som genereras av andra företag och omfattar inte avfall som genereras av stödmottagaren.

---

⁷¹ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) återvinning, d) annan återvinning, till exempel energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (ramdirektivet om avfall) (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

- (b) Stödet befriar inte indirekt förorenarna från en börda som de ska bära enligt unionslagstiftningen eller från en börda som ska anses utgöra en normal företagskostnad för förorenarna.
  - (c) Investeringen leder till en förbättring jämfört med den nyaste tekniken⁷² eller använder konventionell teknik på ett innovativt sätt, särskilt genom att inriktas på skapandet av en kretsloppsekonomi där avfall används som en resurs.
  - (d) De behandlade materialen skulle annars bortskaffas eller behandlas på ett mindre miljövänligt sätt.
  - (e) Investeringen ökar inte enbart efterfrågan på material som ska återvinnas utan att insamlingen av dessa material ökar.
- (160) Stöd som till skillnad från vad som anges i punkt 160 a är avsett för hantering av stödmottagarens eget avfall bedöms på grundval av de generella kriterierna i avsnitt 5.1, som är tillämpliga på stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer i den mening som avses i punkt 36 c.

---

⁷² Med nyaste teknik avses en process i vilken det är ett ekonomiskt lönsamt normalt förfarande att använda en avfallsprodukt vid tillverkning av en slutprodukt. Begreppet nyaste teknik ska vid behov tolkas utifrån ett unionsperspektiv med hänsyn till den tekniska utvecklingen och den gemensamma marknaden.

5.5 Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid (CCS)

- (161) Såsom anges i direktivet om geologisk lagring av koldioxid⁷³ och i kommissionens meddelande om framtiden för avskiljning och lagring av koldioxid i Europa⁷⁴ kan tekniken för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) bidra till att begränsa klimatförändringen. I övergången till en ekonomi som är helt koldioxidsnål kan tekniken för avskiljning och lagring av koldioxid bidra till att sammanjämka efterfrågan på fossila bränslen med behovet av minskade utsläpp av växthusgaser. Inom vissa industrisektorer kan avskiljning och lagring av koldioxid vara det enda tillgängliga tekniska alternativet för att minska processrelaterade utsläpp i den omfattning som krävs på lång sikt. Där det inte finns några alternativ till minskade växthusgasutsläpp kan avskiljning och lagring av koldioxid komplettera begränsningsansträngningarna. Med tanke på att kostnaden för avskiljning och lagring är ett stort hinder för införandet av CCS kan statligt stöd bidra till att främja utvecklingen av denna teknik.
- (162) Stödet kan ges till kraftverk som drivs med fossila bränslen eller andra industriella anläggningar som är utrustade med anläggningar för avskiljning, transport och lagring av koldioxid, eller enskilda delar av denna kedja för avskiljning och lagring av koldioxid.
- (163) EU har tagit flera initiativ för att hantera negativa externa effekter, men initiativen ger inte alltid effektiva resultat på marknaden. EU:s system för handel med utsläppsrätter och nationella koldioxidskatter bidrar i synnerhet till att internalisera kostnaderna för växthusgasutsläpp, men bidrar kanske (ännu) inte till att EU kan uppnå sina långsiktiga mål för en utsläppssnål ekonomi. Genom undantag från avsnitt 5.1.2 antar kommissionen därför tills vidare att stöd till avskiljning och lagring av koldioxid bidrar till att hantera återstående marknadsmisslyckanden, om den inte har bevis för att sådana marknadsmisslyckanden inte längre kvarstår.
- (164) För att främja de långsiktiga målen för en utsläppssnål ekonomi anser kommissionen, genom undantag från avsnitt 5.1.1, att detta stöd bidrar till det gemensamma miljöskyddsmålet. Genom undantag från avsnitt 5.1.3 och särskilt utan att det påverkar EU:s lagstiftning på detta område, antar kommissionen att beviljat stöd är lämpligt under förutsättning att alla andra villkor är uppfyllda.
- (165) Stöd till CCS-projekt innefattar inte stöd till den anläggning som släpper ut koldioxid (industrieanläggningar eller kraftverk) som sådan, utan stödet avser endast merkostnader för avskiljning, transport och lagring av den utsläppta koldioxiden. Genom undantag från avsnitt 5.1.5 godtar kommissionen därför generellt att det kontrafaktiska scenariot utgörs av en situation där projektet inte genomförs. Med tanke på ett sådant kontrafaktiskt scenario definieras de stödberättigande kostnaderna som finansieringsgapet. Alla intäkter beaktas, till exempel kostnadsbesparingar till följd av minskat behov av utsläppsrätter och av

---

⁷³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁷⁴ COM(2013) 180 final, 27.3.2013.

finansiering från NER 300 och det europeiska energiprogrammet för återhämtning⁷⁵.

- (166) Kommissionen baserar sin bedömning av stödets snedvridande effekter på de kriterier som anges i avsnitt 5.1.6, och tar hänsyn till följande positiva faktorer: om förfaranden för kunskapsutbyte har införts, om infrastrukturen är öppen för tredje parter och om stödet till enskilda delar av CCS-kedjan har en positiv inverkan på andra anläggningar som drivs med fossila bränslen som ägs av stödmottagaren.

---

⁷⁵ Kommissionens beslut 2010/670/EU (NER 300-finansiering) och förordning (EU) nr 1233/2010 om ändring av förordning (EG) nr 663/2009 (EEPR-finansiering).

5.6 Stöd i form av nedsättningar av eller befrielse från miljöskatter

- (167) Miljöskatter införs för att öka kostnaderna för miljöskadligt beteende och därmed avskräcka från sådant beteende och höja nivån på miljöskyddet. Miljöskatter bör i princip avspegla samhällets kostnader för utsläppen och det skattebelopp som betalas per utsläppsenhet bör följaktligen vara detsamma för alla utsläppande företag. Nedsättningar av eller befrielser från miljöskatter kan ha en negativ inverkan på detta mål, och medlemsstaterna kan därför i vissa fall anse att det är nödvändigt att höja skatterna och på så vis undvika att företag som särskilt påverkas av miljöskatten försätts i en svår konkurrenssituation till följd av detta⁷⁶.
- (168) En allmänt högre nivå på miljöskatterna kan faktiskt underlättas genom att bevilja vissa företag en mer förmånlig skattebehandling. Nedsättningar av eller befrielser från miljöskatter⁷⁷ kan därför åtminstone indirekt bidra till en högre miljöskyddsnivå. Miljöskatternas övergripande syfte i fråga om miljöskadligt beteende får emellertid inte urholkas. Skattelättnaderna bör vara nödvändiga och grundas på objektiva, öppna och icke-diskriminerande kriterier och de berörda företagen bör bidra till ett ökat miljöskydd.
- (169) I sin bedömning av statligt stöd i form av befrielser från eller nedsättningar av miljöskatter (nedan kallade *skattelättnader*) tillämpar kommissionen därför endast de villkor som anges i detta avsnitt och i avsnitt 5.1.7.
- (170) Detta avsnitt gäller inte stöd som beviljas i form av skattelättnader för miljövänliga instrument som omfattas av andra avsnitt i dessa riktlinjer, till exempel stöd till energi från förnybara källor eller kraftvärmeverk. Sådant stöd bedöms i avsnitten om varje teknik i dessa riktlinjer.
- (171) Kommissionen godkänner sådana stödsystem för en period på högst [tio] år. När denna period har löpt ut kan medlemsstaten anmäla stödåtgärden på nytt efter en utvärdering om stödåtgärden i fråga är lämplig.
- (172) Kommissionen anser att skattelättnader inte motverkar det allmänna syfte som eftersträvas och att de åtminstone indirekt bidrar till en högre nivå på miljöskyddet om medlemsstaten visar att i) skattelättnaderna är väl riktade mot de företag som berörs mest av en höjd skatt, och ii) att en högre skattesats är allmänt tillämplig.
- (173) Om miljöskatterna är harmoniserade kan kommissionen tillämpa en förenklad strategi för att bedöma om stödet är nödvändigt och proportionellt. För alla andra miljöskatter krävs en grundligare bedömning av om stödet är nödvändigt och proportionellt.

---

⁷⁶ Ofta är det företagen med det mest miljöskadliga beteendet som drar nytta av skattelättnaden, som ju just inriktas på sådant beteende.

⁷⁷ En möjlighet är att bevilja ersättning i form av skatteavdrag, varigenom företagen inte undantas från skatten men får ett engångsbelopp som ersättning för den.

Situation 1: Harmoniserade miljöskatter

- (174) Kommissionen anser att stöd i form av skattelättnader är nödvändigt och proportionellt under förutsättning att stödmottagarna betalar en skatt som minst motsvarar EU:s lägsta skattenivå enligt det direktiv som är tillämpligt, att valet av stödmottagare grundas på objektiva och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt till alla konkurrenter inom samma sektor eller på relevant marknad⁷⁸ om de befinner sig i en liknande kontrafaktisk situation.
- (175) Om stödmottagarna betalar mindre än EU:s lägsta skattenivå enligt det direktiv som är tillämpligt bedöms stödet på grundval av villkoren för icke-harmoniserade miljöskatter enligt punkterna 177–180.

Situation 2: Icke-harmoniserade miljöskatter

- (176) När det gäller beskattning av energiprodukter som används för elproduktion är det elleverantören som är skattskyldig. Elpriset stiger dock om skattekostnaderna förs över på elkonsumenterna (indirekta skattekostnader). I detta fall är det energiintensiva konsumenter som påverkas av skatten, vilket är jämförbart med effekten av kostnader för utsläppsrätter som överförs och inkluderas i elpriset (indirekta utsläppskostnader). I detta fall kan skattelättnader beviljas i form av ersättning för de indirekta skattekostnader som förs över på elkonsumenterna. Kommissionen anser endast att åtgärden är förenlig på följande villkor:
- (a) En skattelättnad är nödvändig om sektorns handelsintensitet med tredjeländer överskrider [10]% och de indirekta merkostnaderna för skatten leder till en betydande ökning av produktionskostnaderna, beräknade som en andel av bruttoföredlingsvärdet från indirekta skattekostnader, på minst 5 %⁷⁹.
  - (b) En sådan skattelättnad är proportionell om stödmottagarna betalar minst 20 % av den indirekta skattebördan.
  - (c) Skattelättnaden betalas som ett engångsbelopp för att kompensera för skattekostnaderna, baserat på historisk förbrukning eller produktionsnivåer.
- (177) För alla andra icke-harmoniserade miljöskatter ska medlemsstaten för att visa att stödet är nödvändigt och proportionellt tydligt avgränsa omfattningen av skattelättnaderna. I detta syfte ska medlemsstaterna lämna upplysningar om vilka sektorer eller kategorier av stödmottagare som omfattas av skattelättnaden och om

---

⁷⁸ Enligt definitionen i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i unionens konkurrenslagstiftning (EGT C 372, 9.12.1997, s. 5).

⁷⁹ Motsvarande kriterier användes vid utformningen av bilaga II till riktlinjerna för statliga stödåtgärder för handel med utsläppsrätter (kommissionens meddelande 5 juni 2012).

de främsta stödmottagarna i varje berörd sektor eller kategori, särskilt med hänsyn till omsättning, marknadsandelar och skattebasens storlek.

(178) Kommissionen anser att stödet är nödvändigt om följande villkor uppfylls samtidigt:

- (a) Stödmottagarna väljs utifrån objektiva och öppna kriterier och stödet beviljas i princip på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor eller på samma relevanta marknad⁸⁰ om de är i en liknande faktisk situation.
- (b) Miljöskaften utan nedsättning leder till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna för varje sektor eller kategori av enskilda stödmottagare, beräknade som en andel av bruttoförelägningsvärdet.
- (c) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna kan inte föras över på kunderna utan att det leder till en stor minskning av försäljningen⁸¹.

(179) Kommissionen kommer att anse att stödet är proportionellt om ett av följande villkor är uppfyllt:

- (a) Stödmottagarna betalar minst 20 % av den nationella miljöskaften.
- (b) Ett villkor för skattelättnaden är att medlemsstaterna och de stödmottagande företagen eller företagssammanslutningarna ingår avtal genom vilka företagen eller företagssammanslutningarna åtar sig att nå miljöskyddsål som har samma effekt som om stödmottagarna betalar minst 20 % av den nationella skatten eller om eller unionens lägsta skattenivå tillämpas. Sådana avtal eller åtaganden kan bland annat avse minskningar av energiförbrukningen, utsläppsminskningar eller andra miljöfrämjande åtgärder och måste uppfylla följande villkor:
  - i Innehållet i avtalen har förhandlats fram av medlemsstaten och anger målen och en tidtabell för att nå dem.
  - ii Medlemsstaterna ser till att de åtaganden som gjorts genom dessa avtal övervakas på ett oberoende⁸² och lämpligt sätt.
  - iii Avtalen ska ses över regelbundet med beaktande av den tekniska utvecklingen och utvecklingen på andra områden, och de ska

---

⁸⁰ Enligt definitionen i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i unionens konkurrenslagstiftning (EGT C 372, 9.12.1997, s. 5).

⁸¹ I detta sammanhang kan medlemsstaterna ge uppskattningar av bland annat produktens priselasticitet inom den berörda sektorn på den relevanta geografiska marknaden (se fotnot XXX) samt uppskattningar av utebliven försäljning eller lägre vinster för företagen inom den berörda sektorn eller kategorin.

⁸² Huruvida övervakningen är oberoende påverkas inte av om den genomförs av ett offentligt eller ett privat organ.

föreskriva effektiva sanktioner som tillämpas om åtagandena inte fullgörs.

5.7 Stöd i form av minskningar i finansieringsstöd för el från förnybara källor⁸³

- (180) Finansiering av stöd till energi från förnybara källor genom avgifter inriktas i sig inte på en negativ extern effekt och har därför ingen direkt miljöpåverkan. Den kan dock leda till högre elpriser. Höjningen av elpriserna kan vara explicit genom en särskild avgift som tas ut av elkonsumenterna förutom elpriset, eller indirekt genom extrakostnader för elleverantörerna till följd av skyldigheten att köpa förnybar energi. Höjningen förs därefter över på deras kunder, elkonsumenterna. Ett typiskt exempel är att elleverantörer är tvungna att köpa en viss procent förnybar energi genom gröna certifikat, som leverantörerna inte får ersättning för.
- (181) I princip bör alla energikonsumenter bära kostnaderna för finansiering av stöd till förnybar energi. Det kan emellertid behövas vissa lättnader för att säkra en tillräcklig finansieringsbas för stöd till förnybar energi⁸⁴. För att undvika att företag som särskilt påverkas av finansiering av stöd till förnybar energi försätts i en svår konkurrenssituation kan medlemsstaterna vilja bevilja en partiell ersättning för merkostnader för att underlätta den övergripande finansieringen av stöd till energi från förnybara källor och undvika koldioxidläckage. Utan ersättning till särskilt berörda företag kan allmänhetens inställning till ambitiösa stödåtgärder för förnybar energi bli mer negativ. Allmänhetens inställning kan dock vara lika negativ om ersättningen är för hög eller beviljas till alltför många elkonsumenter.
- (182) I sin bedömning av statligt stöd för att kompensera för finansiering av stöd till energi från förnybara källor tillämpar kommissionen endast de villkor som anges i detta avsnitt och i avsnitt 5.1.7.
- (183) För att säkerställa att stödet bidrar till att underlätta finansiering av stöd till energi från förnybara källor måste medlemsstaterna kunna visa att de merkostnader som avspeglas i de högre priser som stödmottagarna får bära endast är följden av stöd till förnybar energi. Merkostnaderna får inte vara högre än finansieringen av stöd till energi från förnybara källor⁸⁵.

---

⁸³ Korssubventionering av konsumenter inom prissystemen är inte tillåtet enligt inremarknadslagstiftningen (direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG⁸³ och förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003⁸³ och påföljande nätkoder och riktlinjer).

⁸⁴ För att elkonsumenternas bidrag till finansieringen av stöd till energi från förnybara källor ska vara generellt högt kan det vara nödvändigt att ge vissa elkonsumenter en mer förmånlig behandling, särskilt för att förebygga koldioxidläckage.

⁸⁵ Det mest direkta sättet att visa att ett orsakssamband föreligger är genom att hänvisa till en avgift förutom elpriset, som går till finansiering av energi från förnybara källor. Ett indirekt sätt att visa att

- (184) För att se till att stödet har en miljöeffekt bör det riktas på ett sådant sätt att man undviker risken för att vissa sektorer flyttar sin verksamhet utanför EU om kostnadsbördan inte minskas. Stödet bör begränsas till sektorer som är utsatta för en betydande risk för koldioxidläckage på grund av finansieringen av stöd till energi från förnybara källor. Stöd kan därför endast beviljas om sektorns handelsintensitet med tredjeländer överskrider [10]% och kostnaderna för finansiering av stöd till förnybar energi leder till en betydande ökning av produktionskostnaderna, beräknade som en andel av bruttoföreläggsvärdet från indirekta skattekostnader, på minst [5]⁸⁶.

[Synpunkter på denna bestämmelse är särskilt välkomna under det offentliga samrådet.]

- (185) Inom den stödberättigande sektorn måste medlemsstaterna se till att valet av stödmottagare grundas på objektiva och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt till alla konkurrenter inom samma sektor eller på relevant marknad⁸⁷ om de är i en liknande faktisk situation.
- (186) Kommissionen anser att stödet är proportionellt om följande villkor uppfylls samtidigt:
- (a) Ersättningen betalas som ett engångsbelopp. Stödet kan betalas ut till stödmottagaren under det år då kostnaderna uppstår eller året därpå. Om stöd betalas det år då kostnaderna uppstår ska det finnas en mekanism för justering av betalningarna i efterhand för att säkerställa att stöd, vid alltför stor utbetalning, återbetalas före den 1 juli påföljande år.
  - (b) Stödmottagarna ska betala minst [15] % av merkostnaderna utan minskning fram till den [31 december 2017] och [20] % från och med den [1 januari 2018].

---

merkostnader förekommer är att beräkna effekten av elleverantörernas högre nettokostnader för gröna certifikat och därefter beräkna effekten på elpriset genom att anta att de högre nettokostnaderna förs över av leverantören.

⁸⁶ Motsvarande kriterier användes vid utformningen av bilaga II till riktlinjerna för statliga stödåtgärder för handel med utsläppsrätter (kommissionens meddelande 2012/C 158/04 av den 5 juni 2012).

⁸⁷ Enligt definitionen i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapslagstiftningen (EGT C 372, 9.12.1997, s. 5).

5.8 Stöd till energiinfrastruktur

- (187) Modern energiinfrastruktur är en förutsättning för en integrerad energimarknad och för att unionen ska uppnå sina allmänna klimat- och energimål. Kommissionen beräknar att investeringsbehovet för viktig energiinfrastruktur i Europa uppgår till cirka 200 miljarder euro fram till 2020⁸⁸. Denna beräkning grundas på en utvärdering av den infrastruktur som EU behöver för att uppnå de övergripande målen att fullborda den inre marknaden, garantera trygg energiförsörjning och integrera förnybara energikällor. Om marknadsaktörerna inte kan leverera den infrastruktur som behövs kan statligt stöd vara nödvändigt för att komma till rätta med marknadsmisslyckanden och se till att unionens betydande infrastrukturbehov tillgodoses. Detta gäller särskilt infrastrukturprojekt som har en gränsöverskridande verkan eller som bidrar till regional sammanhållning.

5.8.1 Mål av gemensamt intresse

- (188) Energiinfrastruktur är en nödvändig förutsättning för en fungerande inre marknad. Stöd till energiinfrastruktur bidrar därför till att stärka den inre energimarknaden. Det bidrar exempelvis till att stärka systemens stabilitet, tillräcklig produktionskapacitet, integration av olika energikällor och energiförsörjning i underutvecklade nät. Genom undantag från avsnitt 5.1.1 anser kommissionen därför att stöd till energiinfrastruktur är till fördel för den inre marknaden och således uppfyller ett mål av gemensamt intresse.

5.8.2 Behov av statligt ingripande

- (189) När det gäller tillhandahållande av energiinfrastruktur är konkurrensen vanligen begränsad eftersom sådan infrastruktur ofta utgör naturliga monopol. Investeringar i energiinfrastruktur kännetecknas dessutom ofta av marknadsmisslyckanden. Ett marknadsmisslyckande som kan uppstå på energiinfrastrukturområdet är samordningsproblem. Motstridiga intressen bland investerare, osäkerhet kring samarbetsresultat och näteffekter kan hindra projektens utveckling eller försvåra en effektiv utformning. Samordningsproblemen kan förvärras ytterligare av informationsproblem, särskilt i form av asymmetrisk information, dvs. när en av samarbetsparterna har en informationsnackdel jämfört med den andra parten. Samtidigt kan energiinfrastruktur ge stora positiva externa effekter, vilket i sin tur leder till att kostnaderna och fördelarna med infrastrukturen kan fördelas ojämnt mellan de olika marknadsdeltagarna och medlemsstaterna.

---

⁸⁸ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, "Energy infrastructure investment needs and financing requirements" (Finansiella krav och investeringsbehov för energiinfrastruktur"), 6.6.2011, SEK(2011)755, s. 2.

- (190) För att lösa sådana marknadsmisslyckanden omfattas energiinfrastruktur vanligen av taxe- och tillträdesreglering och åtskillnadskrav enligt lagstiftningen om den inre energimarknaden (nedan kallad *inremarknadsreglering*).⁸⁹⁹⁰ När det gäller finansiering är beviljande av statligt stöd en lösning för att rätta till ett marknadsmisslyckande utan att behöva använda obligatoriska användaravgifter. Genom undantag från avsnitt 5.1.2 gäller de principer som beskrivs i punkterna 192–194 för att visa att det finns ett behov av statligt ingripande på energiinfrastrukturområdet.
- (191) När det gäller projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i förordning (EU) nr 347/2013⁹¹ och infrastrukturinvesteringar i regioner som får stöd anser kommissionen att marknadsmisslyckandena med avseende på positiva externa effekter och samordningsproblem är sådana att avgiftsfinansiering kanske inte är tillräcklig och att statligt stöd därför kan beviljas.
- (192) En del infrastrukturtyper omfattas inte av sådan inremarknadsreglering, vilket särskilt gäller infrastrukturprojekt som uttryckligen undantas från vissa bestämmelser i inremarknadslagstiftningen.⁹² I sådana fall antar kommissionen att det inte finns något behov av statligt stöd, men medlemsstaterna får under exceptionella omständigheter bevilja statligt stöd när så är vederbörligen motiverat.
- (193) Om projekt endast delvis är undantagna från inremarknadsreglering och när det gäller lagring av gas gör kommissionen en bedömning från fall till fall av behovet av statligt stöd genom att överväga i vilken utsträckning marknadsmisslyckanden leder till att nödvändig infrastruktur inte kan tillhandahållas i den utsträckning som krävs.

5.8.3 Ändamålsenlighet

- (194) Genom undantag från avsnitt 5.1.3 anser kommissionen att avgifter⁹³ är det lämpligaste sättet att finansiera energiinfrastruktur. När det gäller projekt av

---

⁸⁹ Direktiv 2009/72/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el, särskilt artikel 32 om tillträde för tredje part och bestämmelserna om åtskillnad i kapitlen IV, V, VI och VII samt förordning (EG) nr 714/2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel, särskilt artikel 13 om avgifter för tillträde till näten.

⁹⁰ Direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas, särskilt artikel 32 om tillträde för tredje part och bestämmelserna om åtskillnad i kapitlen IV, V, VI och VII samt förordning (EG) nr 715/2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten, särskilt artikel 14 om avgifter för tillträde till näten.

⁹¹ Förordning (EU) nr 347/2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer.

⁹² Förordning (EG) nr 714/2009, artikel 17 för nya elsammanlänknings- och direktiv 2009/73/EG, artikel 36 för ny gasinfrastruktur.

⁹³ I den regleringsram som fastställs i kommissionens direktiv 2009/72/EG och 2009/73/EG beskrivs bakgrunden till och principerna för tillträdesreglering och avgiftsanvändning, vilka används av systemansvariga för överförings- och distributionssystemen för att finansiera investeringen i och underhållet av sådan infrastruktur.

gemensamt intresse och regioner som får stöd kan statligt stöd emellertid anses vara ett lämpligt instrument för att (delvis) finansiera sådan infrastruktur. I dessa fall förhindrar marknadsmisslyckandena ofta ett fullständigt genomförande av principen att förorenaren betalar, som avgiftsregleringen bygger på, till exempel på grund av att avgiftshöjningarna för att finansiera nya infrastrukturinvesteringar skulle vara så stora att de avskräcker investerare eller potentiella kunder från att använda infrastrukturen.

5.8.4 Stimulansseffekt

(195) Stödets stimulansseffekt bedöms på grundval av de villkor som anges i avsnitt 5.1 i dessa riktlinjer.

5.8.5 Proportionalitet

(196) Genom undantag från avsnitt 5.1.5 måste stödbeloppen begränsas till det minimum som krävs för att uppnå de infrastrukturmål som eftersträvas. För stöd till infrastruktur antas det kontrafaktiska scenariot vara en situation där projektet inte genomförs. Den stödberättigande kostnaden är därför finansieringsgapet.

(197) Stödåtgärder för infrastruktur får inte överstiga en stödnivå på [100] % av de stödberättigande kostnaderna.

(198) När kommissionen bedömer stödåtgärder för infrastruktur kräver den att medlemsstaterna tydligt och separat anger eventuella andra stödåtgärder som kan påverka infrastrukturen i fråga.

5.8.6 Undvikande av negativa effekter på handel och konkurrens

(199) Genom undantag från avsnitt 5.1.6 och med hänsyn till de gällande kraven enligt inre marknadsregleringen, som syftar till att stärka konkurrenskraften, anser kommissionen att stöd till energiinfrastruktur som omfattas av inre marknadsreglering inte har en otillbörlig snedvridande effekt.

(200) För infrastruktur som är undantagen från eller inte omfattas av inre marknadsreglering och när det gäller lagring av gas, gör kommissionen en bedömning från fall till fall av möjliga snedvridningar av konkurrensen, till exempel med hänsyn till graden av tredje parters tillträde till den understödda infrastrukturen, tillgång till alternativ infrastruktur och stödmottagarens marknadsandel.

5.9 Stöd till tillräcklig produktionskapacitet

- (201) I och med den ökande andelen förnybara energikällor skiftar många medlemsstater sin elproduktion från ett system med en relativt stabil och kontinuerlig försörjning till ett system med försörjning från ett större antal och småskaliga variabla källor. Denna övergång ger upphov till nya utmaningar när det gäller att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet.
- (202) Marknads- och lagstiftningsmisslyckanden kan dessutom leda till otillräckliga investeringar i produktionskapacitet. Detta kan till exempel hända om tak införs för grossistpriserna och elmarknaderna inte lyckas skapa tillräckliga investeringsincitament.
- (203) Till följd av detta överväger en del medlemsstater att införa åtgärder för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet, vanligen genom att bevilja producenterna stöd för själva tillgången till produktionskapacitet.⁹⁴

5.9.1 Mål av gemensamt intresse

- (204) Åtgärder för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet kan utformas på en rad olika sätt, i form av investerings- och driftstöd, och eftersträva olika mål. Åtgärderna kan till exempel inriktas på att lösa kortsiktiga problem med brist på flexibel produktionskapacitet för att hantera snabba omsvängningar i den variabla vind- och solenergiproduktionen eller syfta till att fastställa ett mål för tillräcklig produktionskapacitet som medlemsstaterna vill säkerställa oavsett kortsiktiga överväganden.
- (205) Stöd till tillräcklig produktionskapacitet kan strida mot målet att fasa ut miljöskadliga stöd, särskilt till fossila bränslen. Medlemsstaterna bör därför främst överväga alternativa sätt för att uppnå tillräcklig produktionskapacitet som inte har en negativ inverkan på målet att fasa ut miljöskadliga stöd, till exempel genom att underlätta ledning av efterfrågesidan och öka sammanlänkingskapaciteten.
- (206) Utan att det påverkar de regler som anges i avsnitt 5.1.1 ska åtgärdens exakta syfte tydligt anges, inklusive när och var problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet förväntas uppstå. Identifieringen av ett problem med tillräcklig produktionskapacitet ska överensstämma med den bedömning av produktionskapacitetens tillräcklighet som regelbundet görs av det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-e) enligt lagstiftningen om den inre energimarknaden.

---

⁹⁴ Kommissionen behandlar frågan om tillräcklig produktionskapacitet i sitt meddelande Fullbordande av den inre marknaden för el och utnyttjande av offentliga ingrepp på bästa sätt och det medföljande arbetsdokumentet "Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions".

5.9.2 Behov av statligt stöd

- (207) Genom undantag från avsnitt 5.1.2 ska karaktären hos och orsakerna till problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet, och därmed behovet av statligt stöd för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet, analyseras och kvantifieras grundligt. Detta gäller till exempel brist på kapacitet vid perioder med toppbelastning, kortsiktig säsongsmässig eller ständig flexibilitet, flaskhalsar i nätet eller högsta efterfrågenivå när den kortsiktiga grossistmarknaden inte kan leverera för att matcha utbud och efterfrågan. Den mätenhet som används för kvantifiering ska beskrivas och beräkningsmetoden ska anges.
- (208) Medlemsstaterna ska tydligt visa varför marknaden inte kan förväntas leverera tillräcklig produktionskapacitet i avsaknad av ett ingripande genom att ta hänsyn till pågående marknads- och teknikutveckling, till exempel utvecklingen av marknadskoppling, intradagsmarknader, balanserande marknader och marknader för anknutna tjänster samt lagring av el.
- (209) I sin bedömning tar kommissionen bland annat och i tillämpliga fall hänsyn till följande uppgifter som ska lämnas av medlemstaterna:
- (a) En bedömning av produktionskapacitetens tillräcklighet som överensstämmer med aktuella normer.⁹⁵
  - (b) En bedömning av inverkan av variabel el, även från angränsande system.
  - (c) En bedömning av inverkan av efterfrågesidans deltagande, inklusive en beskrivning av åtgärder för att uppmuntra styrning av efterfrågesidan.⁹⁶
  - (d) En bedömning av befintliga eller eventuella framtida länkar, inklusive en beskrivning av projekt under konstruktion och planerade projekt.
  - (e) En bedömning av eventuella andra faktorer som kan orsaka eller förvärra problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet, såsom lagstiftnings- eller marknadsmisslyckanden, till exempel tak för grossistpriser.

5.9.3 Ändamålsenlighet

- (210) Genom undantag från avsnitt 5.1.3 ska stöd endast utgå för en ren ersättning för den tillgänglighet som tillhandahålls av produktionsanläggningen, och får därmed inte omfatta ersättning för försäljning av el.
- (211) Åtgärden ska på lämpligt sätt stimulera både befintliga och framtida producenter och aktörer som använder ersättningsbara tekniker, såsom laststyrningsåtgärder

---

⁹⁵ Entso-e-metoden, som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el utvecklat i sina bedömningar av produktionskapacitetens tillräcklighet på EU-nivå, kan anses utgöra en EU-norm i detta avseende.

⁹⁶ Kommissionen tar även hänsyn till planer för införande av smarta mätare i enlighet med bilaga I till direktiv 2009/72/EG samt kraven i energieffektivitetsdirektivet.

eller lagringslösningar. Stödet ska därför ges via en mekanism som möjliggör eventuellt olika leveranstider som motsvarar den tid som krävs för att realisera nya investeringar av nya producenter som använder olika tekniker. Inom ramen för åtgärden bör man även beakta i vilken utsträckning sammanlänkningskapacitet kan bidra till att lösa eventuella problem med produktionskapacitetens tillräcklighet.

- (212) Åtgärden ska i princip inte belöna investeringar i produktion från kraftverk som drivs med fossila bränslen om medlemsstaten inte kan visa att det inte finns några mindre skadliga alternativ för att uppnå tillräcklig produktionskapacitet.

5.9.4 Stimulanseffekt

- (213) Stödets stimulanseffekt bedöms på grundval av de villkor som anges i avsnitt 5.1 i dessa riktlinjer.

5.9.5 Proportionalitet

- (214) Genom undantag från avsnitt 5.1.5 ska det totala stödbeloppet beräknas på ett sätt som medför, eller leder till, att stödmottagarnas intäkter kan anses vara lämpliga.
- (215) Ett verkligen konkurrensutsatt anbudsförfarande utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier som effektivt inriktas på det fastställda målet anses leda till rimliga intäkter under normala förhållanden.
- (216) Åtgärden får i princip vara öppen för både ny och befintlig produktion, med hänsyn till rimliga förväntningar på den sannolika utvecklingen av el- och bränslepriserna under den tidsperiod som åtgärden omfattar.
- (217) Åtgärden bör dessutom möjliggöra mekanismer, till exempel en översynsprocess, för att se till att oväntade intäkter inte kan uppstå.

5.9.6 Undvikande av negativa effekter

- (218) Genom undantag från avsnitt 5.1.6 ska åtgärden vara utformad så att all kapacitet som på ett effektivt sätt kan bidra till att lösa problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet kan delta i åtgärden, särskilt med hänsyn till följande faktorer:
- (a) Deltagande av producenter som använder olika tekniker och av aktörer som erbjuder åtgärder med motsvarande teknisk prestanda. Begränsningar av deltagandet kan endast motiveras av bristande teknisk prestanda jämfört med vad som krävs för att lösa problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet. Mekanismen ska dessutom vara öppen för eventuell aggregering av både utbud och efterfrågan.
  - (b) Aktörer från andra medlemsstater får delta om ett sådant deltagande är fysiskt möjligt, dvs. om kapaciteten fysiskt kan tillhandahållas till den medlemsstat som genomför åtgärden och åtgärdens skyldigheter kan genomdrivas.

- (c) Tillräckligt många producenter måste delta för att sätta ett konkurrenskraftigt pris på kapaciteten.
- (d) Negativa effekter på den inre marknaden ska undvikas, exempelvis till följd av exportbegränsningar, tak för grossistpriser, anbudsbegränsningar eller andra åtgärder som motverkar marknadskopplingens funktion, inklusive intradagsmarknader och balanserande marknader.

(219) Åtgärden får inte

- (a) minska incitamenten att investera i sammanlänkningskapacitet,
- (b) motverka befintliga marknadsmekanismer som bidrar till tillhandahållande av kapacitet,
- (c) motverka investeringsbeslut om produktion som fattades före åtgärden eller beslut av aktörer gällande den balanserande marknaden eller marknaden för anknutna tjänster,
- (d) stärka marknadsdominansen på ett otillbörligt sätt,
- (e) ge företräde till utsläppsnåla producenter i händelse av motsvarande tekniska och ekonomiska parametrar.

5.10 Stöd i form av system för handel med utsläppsrätter

- (220) System för handel med utsläppsrätter är en särskild stödform som kan omfatta statligt stöd, särskilt när medlemsstaterna beviljar tillstånd och rätter under deras marknadsvärde. Om den totala mängden utsläppsrätter som en medlemsstat beviljar är mindre än företagets väntade totala behov, blir den totala effekten på miljöskyddet positiv. Om de beviljade utsläppsrätterna inte täcker de enskilda företagets totala behov, måste de antingen minska sina föroreningar varvid de bidrar till att förbättra miljöskyddet eller köpa fler utsläppsrätter på marknaden och därmed betala en kompensation för sina föroreningar.
- (221) Genom undantag från avsnitt 5.1 anses system för handel med utsläppsrätter vara förenliga om följande villkor uppfylls samtidigt:
- (a) Ordningarna för handel med utsläppsrätter ska inrättas på ett sådant sätt att miljömål uppnås som går längre än de mål som är avsedda att uppnås på grundval av unionsnormer som är obligatoriska för de berörda företagen.
  - (b) Tilldelningen ska ske på ett öppet sätt och grunda sig på objektiva kriterier och uppgiftskällor av den högsta kvalitet som står till buds, och den totala mängden utsläppsrätter eller tillstånd som beviljas ett företag till ett pris under marknadsvärdet får inte vara större än företagets beräknade förväntade behov i en situation utan system för handel med utsläppsrätter.
  - (c) Tilldelningsmetoden får inte gynna vissa företag eller vissa sektorer, om det inte är motiverat på grund av ordningens egen miljölogik eller om sådana regler är nödvändiga med tanke på förenligheten med annan miljöpolitik.
  - (d) Framför allt ska nya aktörer i princip inte ges utsläppsrätter eller tillstånd på förmånligare villkor än befintliga företag som är verksamma på samma marknad. Om befintliga anläggningar ges en större tilldelning än nya aktörer bör det inte leda till onödiga inträdeshinder.
- (222) Kommissionen bedömer om det statliga stödet i ett system för handel med utsläppsrätter är nödvändigt och proportionellt utifrån följande kriterier:
- (a) Valet av stödmottagare måste grunda sig på objektiva och öppna kriterier och stödet beviljas i princip på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor eller på samma relevanta marknad om de befinner sig i en liknande faktisk situation.
  - (b) En fullständig utauktionering måste leda till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna för varje sektor eller kategori av enskilda stödmottagare.
  - (c) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna kan inte föras över på kunderna utan att det leder till en stor minskning av försäljningen. Denna

analys kan göras bland annat på grundval av uppskattningar av produktpriselasticiteten inom den berörda sektorn. Uppskattningarna görs på den relevanta geografiska marknaden. För att bedöma om inte den kostnadsökning som systemet för handel med utsläppsrätter orsakar skulle kunna föras över på kunderna kan uppskattningar av utebliven försäljning och dess inverkan på företagets lönsamhet användas.

- (d) Om enskilda företag inom sektorn inte kan minska utsläppsnivåerna på ett sådant sätt att priset på certifikaten är acceptabelt. Att konsumtionen inte kan minskas kan visas med de utsläppsnivåer som uppnås med hjälp av den bästa tekniken inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat *EES*) och använda dem som riktmärke. Företag som når upp till den högsta tekniska nivån kan högst beviljas utsläppstillstånd som motsvarar ökningen av produktionskostnaderna inom ramen för det system för handel med utsläppsrätter som använder den bästa tekniken, och dessa produktionskostnader kan inte föras över på kunderna. Företag som presterar sämre i miljöhänseende bör få mindre utsläppstillstånd i proportion till sina miljöresultat.

6. Utvärdering

- (223) Vidare får kommissionen för att se till att snedvridningen av konkurrensen begränsas kräva att vissa stödordningar omfattas av en tidsbegränsning (normalt fyra år eller mindre) och av en utvärdering.
- (224) Utvärderingar kommer att genomföras för stödordningar där den potentiella snedvridningen är särskilt stor, dvs. som kan riskera att begränsa konkurrensen märkbart, om genomförandet av dessa stödordningar inte granskas i god tid.
- (225) Med hänsyn till syftet med stödordningen och för att inte lägga en oproportionerligt stor börda på medlemsstaterna och på mindre stödprojekt gäller detta endast för stödordningar med stor stödbudget, när dessa är av nydanande karaktär eller kan innebära betydande förändringar när det gäller marknader, teknik och lagstiftning.
- (226) Utvärderingen ska utföras av en oberoende expert från den myndighet som beviljar statligt stöd på grundval av en gemensam metod⁹⁷ och ska offentliggöras. Utvärderingen ska lämnas till kommissionen i god tid så att det kan bedömas om stödåtgärden kan förlängas och under alla omständigheter då stödordningen löper ut.

7. Tillämplighet av riktlinjerna för miljö- och energistöd – ikraftträdande och tillämplighet

- (227) Dessa riktlinjer ska tillämpas från den första dagen efter det att de offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* och ersätter unionens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön av den 1 april 2008⁹⁸. Dessa riktlinjer ska tillämpas till och med den 31 december 2020.
- (228) Kommissionen kommer att tillämpa dessa riktlinjer på alla anmälda stödåtgärder den har att fatta beslut om efter riktlinjernas ikraftträdande, även om projekten anmälts före det datumet. Detta omfattar individuella stöd som beviljats enligt godkända stödordningar och meddelats kommissionen i enlighet med ett krav på individuell anmälan av sådant stöd.
- (229) Olagligt miljö- eller energistöd kommer att bedömas enligt de regler som var tillämpliga det datum då stödet beviljades i enlighet med kommissionens tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd är olagligt⁹⁹ med följande undantag:

Olagligt stöd i form av lättnader i finansieringsstöd för energi från förnybara källor kommer från och med den 5 december 2010 att bedömas i enlighet med bestämmelserna i avsnitt 5.7. Detta datum är sista datumet för att införa införlivandeåtgärderna för direktiv 2009/28/EG.

---

⁹⁷ En sådan gemensam metod kan utarbetas av kommissionen.

⁹⁸ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1 hädanefter.

⁹⁹ EGT C 119, 22.5.2002, s. 22.

- (230) Kommissionen lämnar härmed, mot bakgrund av artikel 108.1 i EG-fördraget, medlemsstaterna förslag till följande lämpliga åtgärder när det gäller deras respektive befintliga miljöstöds- eller energistödordningar:

Medlemsstaterna bör vid behov ändra stödordningarna i enlighet med dessa riktlinjer inom [12] månader efter det att de har offentliggjorts. Detta gäller dock inte följande undantag:

Vid behov behöver ordningar för driftstöd till energi från förnybara källor ändras först när medlemsstaterna ändrar¹⁰⁰ sina befintliga stödordningar. Om en sådan ändring görs inom 12 månader efter offentliggörandet av dessa riktlinjer behöver medlemsstaterna endast bringa sådana stödordningar i överensstämmelse med dessa riktlinjer inom [12] månader efter det att de har offentliggjorts.

Om stödmottagarna däremot har fått bekräftelse från medlemsstaten att de kommer att få statligt stöd enligt en stödordning under en fastställd period, får sådant stöd beviljas för hela perioden enligt de villkor som fastställs i ordningen vid tidpunkten för bekräftelsen.

- (231) Medlemsstaterna uppmanas ge sitt uttryckliga och ovillkorliga samtycke till de föreslagna åtgärderna inom två månader efter offentliggörandet av dessa riktlinjer i *Europeiska unionens officiella tidning*. Om ett svar uteblir kommer kommissionen att anta att medlemsstaten i fråga inte samtycker till de föreslagna åtgärderna.

8. Övervakning och rapportering

- (232) I enlighet med rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget [16] och kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999¹⁰¹ eller någon förordning som ersätter de förordningarna, ska medlemsstaterna lämna in årliga rapporter till kommissionen.

- (233) Medlemsstaterna måste säkerställa att detaljerade register förs över alla åtgärder som innefattar beviljande av stöd. Dessa register måste innehålla all den information som krävs för att man ska kunna fastställa att de tillämpliga villkoren rörande stödberättigande kostnader och högsta tillåtna stödnivåer har iakttagits. Dessa register måste bevaras i 10 år från och med den dag då stödet beviljades och på begäran göras tillgängliga för kommissionen.

9. Översyn

---

¹⁰⁰ I detta stycke avser en förändring alla andra justeringar av en befintlig stödordning än offentliggörande av nya stödagifter enligt redan befintlig och godkänd teknik, även om de inte kvalificeras som nytt stöd (rådets förordning (EG) nr 659/1999, ändrad genom rådets förordning (EU) nr 734/2013.

¹⁰¹ EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.

- (234) Kommissionen kan när som helst besluta att se över eller ändra dessa riktlinjer om det skulle vara nödvändigt av konkurrenspolitiska eller andra EU-politiska skäl eller av hänsyn till internationella åtaganden.

Bilaga 1 Stödnivåer

(1) Följande stödnivåer kommer att tillämpas på miljöstödtåtgärder:

	Små företag	Medelstora företag	Stora företag
Stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer (inklusive transportfordon).	[55] % [65] % vid miljöinnovation, [100] % om anbudsförfarande	[45] % [55] % vid miljöinnovation, [100] % om anbudsförfarande	[35] % [45] % om miljöinnovation [100] % vid anbudsförfarande
Stöd för miljöstudier	[70] %	[60] %	[50] %
Stöd för tidig anpassning till framtida unionsnormer mer än 3 år 1–3 år före ikraftträdande	[20] % [15] %	[15] % [10] %	[10] % [5] %
Stöd till avfallshantering	[55] %	[45] %	[35] %
Stöd till förnybar energi Stöd till kraftvärmelanläggningar	[65] %, [100] % vid anbudsförfarande	[55] %, [100] % vid anbudsförfarande	[45] %, [100] % vid anbudsförfarande
Stöd till energieffektivitet	[40] %, [100] % vid anbudsförfarande	[30] %, [100] % vid anbudsförfarande	[20] %, [100] % vid anbudsförfarande
Stöd till fjärrvärmeverk som drivs med konventionell energi	[65] %, [100] % vid anbudsförfarande	[55] %, [100] % vid anbudsförfarande	[45] % [100] % vid anbudsförfarande
Stöd till sanering av förorenade områden	[100] %	[100] %	[100] %
Stöd i form av utsläppsrätter	[100] %	[100] %	[100] %
Stöd till energiinfrastruktur	[100] %	[100] %	[100] %
Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid	[100] %	[100] %	[100] %
Till ovanstående stödnivåer får en bonus på [5] procentenheter läggas till i regioner som omfattas av artikel 107.3 c eller en bonus på [15] % i regioner som omfattas av artikel 107.3 a i fördraget, upp till en stödnivå på högst 100 %.			

Bilaga 2 Typiska statliga ingripanden

- (1) Kommissionen anser att typiska exempel på statliga ingripanden i form av stöd bidrar till att höja miljöskyddet eller stärka den inre energimarknaden.
- (2) Följande vägledning lämnas i synnerhet för beräkningen av stödberättigande kostnader i ett kontrafaktiskt scenario:

Stödkategori	Kontrafaktisk situation/stödberättigande kostnader ¹⁰²
<i>Kraftvärme</i>	Investeringskostnaderna för den ytterligare utrustning som behövs för att anläggningen ska kunna drivas som en högeffektiv kraftvärmeanläggning.
<i>Miljöstudier¹⁰³</i>	De stödberättigande kostnaderna utgörs av kostnaderna för studien.
<i>Sanering av förorenade områden</i>	Kostnaderna ¹⁰⁴ för saneringsarbetet, minus det ökade värdet på marken ¹⁰⁵ .
<i>Fjärrvärme och fjärrkyla.</i>	Investeringskostnaderna för anläggning, utbyggnad och renovering av en eller flera produktionsenheter som ska utgöra en integrerad del av det effektiva systemet för fjärrvärme och fjärrkyla.
<i>Avfallshantering¹⁰⁶</i>	Kostnaderna för konventionell produktion, omfattar inte avfallshantering med samma kapacitetsinvestering.
<i>Stöd till företag som går längre än unionsnormerna</i>	De extra investeringskostnaderna består av de ytterligare investeringskostnader som krävs för att gå längre än den miljöskydds nivå som krävs enligt unionsnormerna. ¹⁰⁷
<i>Avsaknad av unionsnormer eller nationella normer</i>	Om normer saknas räknas som extra investeringskostnader de investeringskostnader som är nödvändiga för att uppnå en miljöskydds nivå som är högre än vad företaget eller företagen i fråga skulle uppnå utan miljöstöd.
<i>Elproduktion av förnybara energikällor</i>	Den kontrafaktiska situationen är ett konventionellt kraftverk med samma kapacitet när det gäller faktisk energiproduktion.

¹⁰² Kommissionen kan godta alternativa faktiska situationer om dessa vederbörligen motiveras av medlemsstaten.

¹⁰³ Här ingår stöd till energieffektivitetsrevisioner.

¹⁰⁴ Den miljöskada som ska repareras ska omfatta skador på mark, ytvatten eller grundvatten. Som stödberättigande investeringar vid sanering av förorenade områden kan betraktas alla utgifter som företaget haft för att sanera området, oavsett om utgifterna kan föras upp som anläggningstillgångar i balansräkningen eller inte.

¹⁰⁵ Utvärderingar av markens värdestegring till följd av saneringen måste göras av en oberoende expert.

¹⁰⁶ Detta rör avfallshantering av andra företag och omfattar återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning.

¹⁰⁷ Kostnaden för de investeringar som krävs för att uppnå den miljöskydds nivå som krävs enligt unionsnormerna är inte stödberättigande och ska dras av.

<i>Värmeproduktion av förnybara energikällor</i>	Den kontrafaktiska situationen är ett konventionellt värmesystem med samma kapacitet när det gäller faktisk energiproduktion.
<i>Biogasproduktion som uppgaderas till naturgasproduktion</i>	I princip ska raffinaderiet väljas som kontrafaktisk situation. Om stödet begränsas till uppgradering av biogas utgörs den kontrafaktiska situationen av den alternativa användningen av denna biogas (inklusive förbränning).
<i>Biobränslen och biogas som används för transport</i>	I princip ska raffinaderiet väljas som kontrafaktisk situation, men kommissionen kan godta alternativa kontrafaktiska situationer om de är vederbörligen motiverade.
<i>Användning av industriella biprodukter</i>	Om biprodukten skulle gå till spillo om den inte återanvändes: den stödberättigande kostnaden är den extra investering som krävs för att använda biprodukten (till exempel en värmeväxlare när det gäller spillvärme). Om biprodukten behöver bortskaffas: den kontrafaktiska investeringen är bortskaffandet av avfallet.
<i>Stöd som ingår i system för handel med utsläppsrätter</i>	Proportionaliteten måste visas genom avsaknad av övertilldelning.